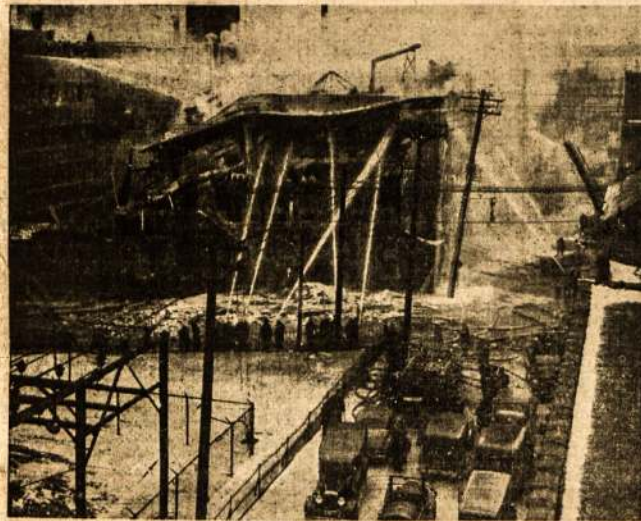

TURKIJA TIKISI GAUTI PARAMĄ IŠ SOVIETŲ SAJUNGOS ATŠITIKIME AGRESIJOS PRIEŠ JĄ

GAISPININKAI GESINA gaisrą kailiukų dažymo fabrike. Montreale, kuris kilo nuo eksplozijos. Du darbininkai buvo užmušti ir 69 sužeisti. Čia dirbo nemažai ir lietuvių. Šeši iš lietuvių sužeisti.

Grūdų Kompanija Sako Valdžia Eina Prie Sumažinimo Perkamosios Ūkininkų Jėgos

ANGLIJA PRALEIS MILTUS FRANCIJAI

WASHINGTON. — Suvienytų Valstijų valdžia pranešė, kad gautas leidimas iš Anglijos pasiekti ir neokupuotą Franciją du laivus milų, \$1,000,000 vertės.

Jeigu šitie milai niekį nepažeis vokiečiams, Anglija gal prašysianti ir daugiau maisto neokupuotai Francijai.

KVIEČIŲ SUTAPOS 486,395,125 BUŠELIAI

OTTAWA. — Dominijos statistikų biuras pranešė, kad Kanados kviečių sutaupos kovo mėnesio 14 dieną buvo 486,395,125 bušeliai.

Daug Unijų ir Šiaip Individualy Užprotestavo Tribune Suspendavimą

TORONTO. — Pereitose savaitės vidury Canadian Tribune vėl pasirodė. (Jis buvo suspenduotas trims savaitėms).

Iš telpačių raštų ir laišku matyti, kad jis buvo suspenduotas už tai, kad įdėjo Anglijos parlamento nario Pritto kalbą, pasakytą liaudies susaivime.

Daug unijų, organizacij ir individualy, kaip matyti iš paties Tribune pranešimo, užprotestavo prieš suspendavimą ir reikalavo, kad suspendavimas būtų nuta. Ypatingai stiprus protestas buvo pasiektas iš Montreale. Po protestu pasirašė šymis montrealiečiai, jakantais alderman Kerr, McGill universiteto profesorij Adair, advokata Calder ir t.t.

Protestai buvo pasiekti iš visų Kanados kampų.

Zadanti duoti ūkininkams \$36,000,000, o Atimti - Net \$123,000,000

WINNIPEG, Man. — Grūdų kompanija — Searle Grain Company — apskaičiuoja, kad valdžios planas sumažinti kviečių laukus labai sumažins perkamąją ūkininkų jėgą.

Sumažintus kviečių laukus 35 nuosimėtais, ūkininkai pajamos, kaip kompanija apskaičiuoja, sumažės \$133,000,000. Valdžia, tuo tarpu, žada ūkininkams tiktai \$36,000,000 atlyginti už pūdymais ir pivomais užleistus laukus.

Vadinasi, ūkininkai turės \$97,000,000 nuostolių. Tiesa, iš pėvų ar kitų javų jie gal gaus keletą milijonų dolerių, tačiau toli gražu neužtektinai. Minda grūdų kompanija apskaičiuoja, kad vis tiek ūkininkų pajamos nupūs mažiaušiai ant \$53,000,000.

Turint mintyje, kad vakarinės Kanados ūkininkų pūdytis buvo visai nekokia, galima manyti, kad šiais ir ateinančiais metais ūkininkų padėtis bus pusinė bloga.

Minima kompanija sako, kad ūkininkai gal šis užtaip išmisi, bet neturės iš ko mti šios kolos kreditoriams, mokėčiams Dominijos valdžiai, pirkti žemę, aukuoti Raudonajam bryžiui ir t.t.

MA.ŠALAS RUDOLFO GRAZIANI REZIGNAVO

ROMA. — Maršalas Rudolfo Graziani rezignavo iš Libijos gubernatoriaus vietos, iš Italijos armijos štabo viršininko vietos ir iš Libijos armijos komandos.

Libijos gubernatorių ir armijos komandierių paskirtas generolas Italo Garibaldi. Italijos armijos štabo viršininku paskirtas generolas Mario Roatta.

SUJŪVAI ISREIKALAVO \$18,000,000 DAUGIAU ALGU

NEW YORK. — CIO Amalgamated Clothing Workers of America isreikalavo savo 135,000 darbininkų algų pakėlimą nuo 10 iki 13 nuosimčių. Bendrai per metus siurvejį gaus \$18,000,000 daugiau, negu kad gaudavo.

Nauja sutartis, sudaryta tarp ACWA ir samdytojų, pradės veikti gegužės 19, kuomet prasidės rudeninis darbužių gamyba.

CCF SICLO ĮVESTI VERTINAMA SKOLINAMA KARO REIKALAMS

OTTAWA. — CCF grupė buvo įteikus sumanyją, kad būtų išleistas parėdymas, pagal kurį būtų galima priversti kanadiečius skolinti savo pinigų karu vedimui be procentų.

Prieš šitą sumanyją balsavo 167 atstovai, o už sumanyją 8 atstovai, tai yra, tik CCF grupė. CCF grupė sako, kad jeigu valdžia gal draufuotų vyrus, tai gali draufuoti ir kapitalą, bet valdžia nurodo, kad užėšti meskešiai siekia „daug toliau“, negu siūloma „kapitalo konskripcija“.

WILLKIE BUVO GRAZIAI PRIIMTAS

TORONTO. — Buvęs Suvienytų Valstijų republikonų kandidatas ir prezidentus Willkie čia buvo labai iškilmingai priimtas, nešūrint to, kad laike rinkimų buvo sgituojamas prieš jį.

Jis kalbėjo Maple Leaf garde, kur buvo susirinkę 13,000 torontiečių.

Willkie sako, kad Anglija laimės.

CIO PREZIDENTAS RAGINA UNIAS GINTI BRIDGES

WASHINGTON. — CIO prezidentas Philip Murray išleido atsisaukimą į visus unijistus, šaukiantį juos duoti visokią pagalbą gynimui Harry Bridges, kurį Suvienytų Valstijų reakcionieriai nori išdeportuoti į Australiją.

Bridges kaltinamas, kad jis yra komunistas, bet Darbo departamentas buvo išleisęs jį. Jį norima deportuoti už tai, kad jis yra Pacifiko jūrininkų vadas.

Kovo 31 dieną vėl išnaujo bus svarstomas jo departacijos klausimas ir bandoma jį nusmerkti išdeportavimui.

Kovo Mėnesį Dividendais Išsidalino \$26,654,402

TORONTO. — Kanados korporacijos kovo mėnesį savo šerinkams išdalino \$26,654,402, palyginus su \$25,920,971 tą patį mėnesį 1940 metais. Reikia, šiemet kovo mėnesį dividendų išdalinta daugiau ant \$733,431.

Per pirmus tris šitų metų mėnesius toa pačios korporacijos savo šerinkams išdalino dividendų \$53,337,988 tuo pačiu metu 1940 metais, arba \$4,370,152 daugiau.

1939 metais kovo mėnesį toa pačios korporacijos išdalino dividendų \$24,714,734 arba \$1,939,668 mažiau, negu tuo pačiu laiku šiais metais. Per pirmus tris 1939 metų mėnesius toa pačios korporacijos išdalino dividendų \$50,378,280 arba \$7,329,980 mažiau, negu tuo pačiu laiku šiemet.

PER 19 MĖNESIŲ KANADA KARUI IŠLEIDO ARTI \$1,000,000,000

OTTAWA. — Parlamentui buvo pranešta, kad nuo pradžios karo iki šiam laikui Kanada karui išleido jau arti \$1,000,000,000.

Šiais metais, kurie užbaigs kovo mėnesio galė 1942 metais, numatyta išleisti \$1,300,000,000. Bet tai dar ne viskas. Finansų ministeris Biley pareiškė, kad bus reikalinga pridėti dar \$150,000,000.

SUVIENYTŲ AMERIKOS VALSTIJŲ VALDŽIA PATENKINTA SOVIETŲ ATSNĖSIMU LINK TURKŲ

WASHINGTON. — Einais valstybės sekretoriaus pareigas Sumner Welles oficialiai išreiškė Suvienytų Valstijų valdžios patenkinimą Sovietų Sąjungos atsnėsimu link Turkijos, kuris buvo išreiktas Sovietų-Turkų komunikate.

Momentaliai Sovietų ir Amerikos santykių pasisuko į geresnę pusę. Derybos dėl prekybos, užsitęsios visą mėnesį, taip pat pakrypo į gerąją pusę.

Sovietų Sąjunga esanti užsiekusi Amerikoj gaminių už \$50,000,000. Kita tiek užsiekysianti \$100,000,000. Iki šiol trukdymus darė Amerikos baimė, kad tie gaminiai nepatektų vokiečiams.

Tuo pačiu sykiu Suvienytų Valstijų valdžia užsėdė Jugoslavijos fondus, kurie siekia arti \$50,000,000.

Suvienytų Valstijų valdžia

Manoma, Kad Sovietų Sąjunga Remtų Turkiją Panašiai, Kaip Dabar Remia Santarvininkus Suvienytos Valstijos

Jugoslavijai Priešais Prie Ašies, Pavojus Turkam Žymiai Padidėjo

ISTANBUL. — Sovietų Sąjunga ir Turkija išleido viešą pareiškimą, kuriuom patvirtinama šių dviejų šalių draugiskumas.

Nuo Sovietų valdžios pareikiama, kad Sovietų Sąjunga laikysis draugiško neutralumo, jeigu Turkija bus priversta įsitraukti į karą, kas apsiginti nuo agresijos. Iš Turkijos pusės išreikiama padėka Sovietams.

Šis pareiškinas buvo išleistas sąryš su užsienio spaudoj pareikštas, būk Sovietų Sąjunga užpultų ant Turkijos, jeigu Turkija įsiveltų į karą.

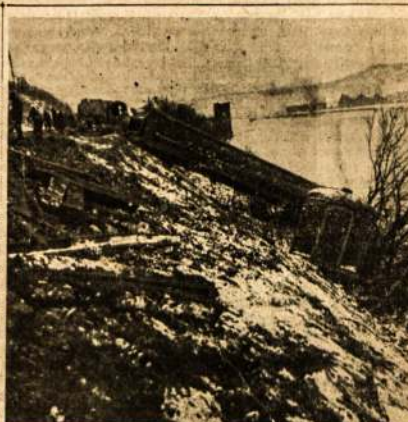
Nepulimio ir draugiskumo sutartis tarp Sovietų Sąjungos ir Turkijos buvo pasirašyta 1925 metais. Ta sutartis dabar išleista pareikšimu buvo dar labiau sustiprinta.

Diplomatiniai rateliai teigia, kad Sovietų Sąjunga, vykdydama viršų minėtą sutartį, teiktų Turkijai, atsitikime agresijos prieš Turkiją, ne tik moralę, bet ir materialę paramą. Anot jų, Sovietų Sąjunga duotų tokią pat paramą ir Turkijai, kokia ji duoda Kinijai arba kokią duoda Anglijai Suvienytos Valstijos.

Sąryšį su tuo yra skelbiamas, kad Sovietų Sąjunga jau sulaukė allej Vokietijai.

Be to, dabar jau viešai skelbiamas, kad Anglijos ambasadorius Sovietų Sąjungai Stafford Cripps čia buvęs atskirdes Sovietų orlaiviu.

Apilami, remiantis tais visais apairėškimais, diplomatiniai rateliai teigia, kad Sovietų Sąjunga darosi palankesnę Anglijai, o griežtesnę Vokietijai. Ne kuri reikiškimas buvo išleistas tam, kad pagriežinti jugoslavij opoziciją naziams. Naziai prašė Sovietų Sąjungos neskelbti to, kol Jugoslavija prisirašys prie ašies, bet Sovietai to nepasie.

PAKRIAUŠY IŠMETTYTI vagonai rodo kas atstiko su traukiniu, kuomet sabotaznikai ištraukė visus geležinius kuolus, kuriuos buvo prikaltą rėlė. Kaip dabar paaiški, tai sabotaznikų siekis buvo nuversti 18 minučių ankščiau pravėjusį traukinį, kuriuomi važiuavo nemažai grupė Sovietų Sąjungos inžinierių ir technikų. Matomai gerai nežinojo, kurio traukinio jie važiuos, ir klaidą padarė. Penki asmenys buvo užmušti ir 114 sužeisti.

Odų Dažyklos Eksplozijoje Sužeisti ir Šeši Lietuviai

JUGOSLAVIJA PRALEIS TIK REIKMENIS

VIENA. — Čia atvykę Jugoslavijos valdžios atstovai prirašė Jugoslaviją prie Romos, Berlyno ir Tokio ašies.

Kol kas Jugoslavija sutiko palaikyti tik kariškius reikmenis, bet ne armiją, tačiau manoma, kad tik laikinai, vėliau palos ir armija.

Vokiečiai, užsitikrinę Jugoslavijos bendradarbiavimą, dabar galės rengtis atakai ant Graikijos, taipgi daryti spaudimą į Turkiją.

Graikijos padėtis darosi labai kritiška. Tiesa, Graikijoj yra nemažai Anglijos jėgų, tačiau kritinė padėtis vyks Graikijoj, nuo ko Graikija turės labai nukentėti.

Iki šiol Graikija kariavo Albanijoj. Musolinio orlaiviai kartais užskriudavo, tačiau didelių nuostolių nepadarėdavo. Jeigu jvykis susikirtimas tarp anglių ir graikų iš vienos pusės ir vokiečių iš kitos, iš Graikijos liks tik pelėnai.

MUSOLINIS AFRIKOJ NETEKĖS 200,000

LONDONAS. — Lordas Croft, Anglijos karo posekretorius, pareiškė, kad nemažai Britanijos armija pasirengus laukia Hitlerio atakos ant Graikijos.

Tuo pačiu sykiu jis nurodė, kad Musolinis Afrikioj neteko 200,000, tame skaičiuje 180,000 belaisviams.

Viso Du Darbininkai Buvo Užmušti ir 63 Sužeisti

MONTREAL. — Kovo 18 dieną apie 1.30 val. po pietų įvyko didelis sprogimas šariniukų odų dažymo (fur dynging) dirbtuvėje, A. Hollander & Sons Ltd., 730 Wellington St.

Sprogimas kilo garų džiuvimo kambaryje ant trečio aukšto, iš ko vėliau kaip bemanant kilo didelis ūmus gaisras. Buvo išsaudinta net 65 ugnegėsių stotys gaisro gesinimui. Dirbtuvėje dirbo apie 500 darbininkų. Nuo didelio sprogimo nukentimo ir gaisro, vienas darbininkas buvo mirtinai sužeistas, kiti aštuoni darbininkai labai sunkiai sužeisti ir iš jų vienas ant rytojaus mirė.

Iš šitų sunkiai sužeistų randasi vienas ir lietuvis, Mykolas Moekevičius, St. Luke's ligoninėje, ir antroj dienoj gydytojui pranešė, kad jo gyvybė kritiškioj padėtyj, tačiau yra vilties pasveikti.

Kiek lengviau, bet vis viena sunkiai sužeisti 22 darbininkai, jų tarpą yra lietuviai: A. Kajokas, Anelė Nalaitė ir Al. Cibas. Vieni randasi St. Luke's ligonin.

Lengvai sužeista apie 30 darbininkų, jų tarpą du lietuviai: A. Kavoliūnas ir P. Motėlius.

Del nepatogų darbo sąlygų reporteris neteko asmeniški aplankyti nel vienas iš išvardintų sužeistųjų. Zinas paduodu vietinės spaudos pranešimais vaduodamasis.

Liaudies Balsas

VIENTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS IŠEINA ŠIŲ J SAVAITĖ

Prėnumeruotojams: Kanada: ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; už metus \$1.50. Visur kitur metams \$3.50; už metus \$1.75. Atakira kopija 5 centais. Pulto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsas vardu. **LIAUDIŲ BALSAS** P. O. Station C, Box 1912, Toronto 2, Ontario, Canada. ASMENIŠKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

Del Draugų Keliamos Minties

Laikė vaizus daugelis draugų savo laiskuose administratorių atstė klausima, ar nebūtų galima pradėti leisti Liaudies Balsą du kartus j savaitę, kaip kad buvo daroma pirmiau. Pastaruoju laiku tas klausimas persikėlė j laikraščio spaltus. Draugas Valiukas, kurio laikas telpa šiame numeryje, pažymi, kad ir redakcija turėtų atsiiepti, nurodydama, kiek išlaikyti būtų, jeigu laikraštis būtų leidžiamas du kartus j savaitę. Todėl mes manome, kad yra gytas reikalas pareikšti ir mūsų nuomone šiuo klausimu, kad draugams nereikėtų klausimà diskusuoti tik paviršutiniai.

Be abejonės, savaitinio laikraščio tokiais svarbiais laikais, kaip kad dabar yra, neuktina. Ypatingai sunku verstie tiems Kanados lietuviams, kurie gyvena toliau nuo miestų, kurie mažiau susitinka su kitomis progomis gauti informaciją. Kempėse gyvenantiems tenka tenkintis vien laikraščiais, Retai kurioje kaimėj yra radio, nors šiandien maža nauda ir iš radio. Daug klausimų lieka neušviestu, kuomet laikraštis išėina tik sykį j savaitę ir tik šėsių puslapių. Padarymas Liaudies Balsas vėl dusykavaitiniu laikraščiu tiems lietuviams yra nepaprastai svarbiu klausimu.

Nežinrnt to, kad yra didelis reikalas, mūsų manymu, šiuo metu dažninti laikraštį nebūtų praktiška. Tie šaltiniai, apie kuriuos mes anksčiau kalbėjome, kurie duodavo laikraščiai nemažai pajamų, tebėra uždaryti. Prie to, reikia atsiminti, kad kitais metais mes pasidarysime atostovų knygyntas Valstijas, kurioms nàl ne tik senus atnaujindavę, naujų gaudavę, mažai aukų parveždavę. Dabar atnaujinti negalime, todėl rezultate, daugelis skaitytojų klausia, kaip organizacija gal p kiek parems. Bet vistiek, negalime tikėtis, kad atostovos. Čia vėl bus nuostoliai gan dideli.

Liaudies Balsas redakcija ir administratorius nuomoneis, kad iki karas užsibaigė, iki laikai pasitaisyti, kintinti savaitinio. Savaitinis bus daug lengviau išlaikyti, ypač gyvenimas, ir reikmenys dar daugiau pabrangtų, ypač šaltinis savaitinį išlaikyti. Poreiktas varus parodė, kad Kanados lietuvių yra nusistatę Liaudies Balsą išlaikyti. Pradėjus išlaikyti, turėtų reikėti paminti dar du darbininkus, padidintų uždarbius, ypač išlaidos, kaip tai pasitams, apsauginimas ir t. t. Mes nuomoneis, kad prėnumeruotojū tieki jplauky, kad būtų galimiau atgauti tą skirtumą.

Svarbiausiu šiuo metu dandis Balsas draugų reikalų yra iek-kolimas naujų skaitytojų. Didinimas jų seimyns yra geriausia garantija ne tik mūsų gyvenimui, bet ir padaržinimui. Mums atrodo, kad galima išlaikyti Balsą skaitytojų šeimyną gerokai padidinti. Kuo daugiau skaitytojų turėsime, tuo daugiau lietuvių sužinos tiesą, tuo daugiau mūsų laikraščiu remsiu. Jeigu šioj srityj neatidžiame, mes, ypatingai didesne kolonijoje, tai galime būti tikri, kad šiai audrai praėjus bus galima vėl leisti du kartus j savaitę.

O Vistik Jų Skaičius Auga

Globe and Mail ir visa eilė kitų laikračių savo skaitytojus tikrino, kad karui einant niekas negama didelio pelno. Tačiau iš pranešimų matome, kad kompanijū pelnai, nežinrnt to, kad joms tenka sumokėti daugiau mokesčių, būna didesni, negu kad buvo prieš karą. Prie to, Kanados parlamentui buvo patiekti daviniai, iš kurių matyti, kad turėtų skaičius auga.

Toronto Daily Star praneša, kad Kanados parlamentui patiekti daviniai rodo, jog 1940 metais tokių, kurių pajamos per metus buvo nuo \$10,000 iki \$25,000, buvo 9,901, palyginus su 7,278 1939 metais. Tokių, kurių metinis pajamos buvo nuo \$25,000 iki \$50,000, 1940 metais buvo 1,433, palyginus su 1,395 1939 metais. Tokių, kurių pajamos buvo virš \$50,000, 1940 metais buvo 453, palyginus su 457 1939 metais. J šitą skaičių įeina ir milijonieriai.

Taigi, daug kas žias laikais gauna daugiau pajamų, negu kad gaudavo pirm karu. Todėl Globe and Mail ir kiti komerciniai laikraščiai, kurie skelbia prėsingai, savo skaitytojus apgaudinėja. Jie skelbia melą.

Senatorius Meighenas atvirai pasakė, kad neapsimokėtų karui, jeigu nebūtų galima pasidaryti pelno, kuomet jis kalbėjimas pažymėjo, jog nebūtų už ką ir kariauti, jeigu po karo būtų panaikinta galimybė pasidaryti pelną, įsigyti turta. Jisai išdėdė save ir daugelį kitų, kad jie kariauti tik už tai, kad pasipelnyti. Tenka stebėtis, ir daug kas stebiai, kaip valdžia nebaudžia jo remiamos Kanados apsigynimo regulicijoms.

Samdytojų Užsimojimai

Jau keliu vietų darbininkai nusiskundė, kad dirbtuvių savininkai nori įvesti dirbtuvių antspaudo sistemą. Kanados parlamente buvo iškelta vieną įmonė, kuri praktikuoja pirštų antspaudo sistemą j Ottawo reikalavima, kad valdžia uždraustų pirštų antspaudo sistemą.

Tas iškelta iškėstė, kaip samdytojai, pasinaudodami karo situacija, nori savo darbininkus taip suvaržyti, kad darbininkai nebūtų galima nei krastelti. Tik įsivaizdininkie, valdžia savo tarnautojų, neiši kariuomenės vadovybė savo kariuvių pirštų antspaudo sistema, o fabrikantai užsimoje nulmti darbininkų pirštų antspaudo. Iki šiol tik kriminalistų pirštų antspaudo imdavo.

Bet tie žmonės irgi šaukia, kad reikia sutruškinti hitlerizmą. Patys praktikuoja juodžiausį hitlerizmą, o kitiems akis dumbia, kad ir jie prieš hitlerizmą.

— Christian Science Monitor

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

'Kaip Tu Man, Dieve, Taip AS Tau.'
Karo apžvalgininkas W. R. Plewman torontiškiame liberalų laikraštyje Toronto Daily Star rašo:

Rusijos intervencija užtikrintų Vokietijos sumušimą visal trumpu laiku, rasl metų bėgyje.

Ponas Plewmanas labai dažnai palielia Sovietų Sąjungą primindamas jai, kad jos talka užtikrintų greitą Vokietijos sumušimą. Bet klausimas kyla, ką mūsų šalis ir Anglija padarė, kad laimėti Sovietų Sąjungos simpatija?

Pats Plewmanas, rašydamas apžvalgą tuo metu, kai Sovietų Sąjunga lauzė suomiams baltagvardiškams ragus, nesigilijo nieko, kad tik šimkint Sovietų Sąjungą. Bet tas dar ne viskas. Štai ką rašo savo dienynė buvęs Amerikos ambasadorius Dodd apie angų politiką pirm karu:

Jis (Lothian) aiškiai nurodė, kad jis stoja už demokratijų koaliciją pasipriešinti bile vokiečių žygiui, kuris būtų atkreiptas linkui jų, bet jis stoja už tai, kad vokiečių žygis būtų nukreiptas j rytus. Kad tatau galėtų priversti prie karo tarp Rusijos ir Vokietijos, atrodo, tas dalykas jam rimtai nerūpi. Faktiniai, jis, rodosi, jaučia, jog toks vokiečių žygis būtų geras išsprendimui tų sunkenybių, kurias Versalio sutartis uždėjo ant Vokietijos. . . Jis mano, kad demokratijų uždaviniai turi būti suradimas Japonai ir Vokietijai didesnę pasaulyje vietos, kurioms, jo nuomone, tatau yra reikalinga, del jų galimumo ir tradicijų.

Taip ambasadorius Dodd rašė, gaves laišku nuo lordo Lothian, kuris mirė Suvienijtos Valstijos o eidamas Britanijos ambasadoriaus pareigas.

Buvęs Amerikos ambasadorius Maskvoj Bullit ponu Dodd 1935 metais sakė:

Rusija neturi bismo bandyti išlaikyti pussalį, kuris iškaiša j Japonų jūrą ten, kur stovi Vladivostokas. Japonija tų pussalį greit pasims.

Taigi, tuo metu, kai atrodė, kad vokiečiai ir japoniški imperijū listai rengiasi karui prieš Sovietų Sąjungą, Anglijos ir Amerikos diplomatų politika buvo tokia, kad leisti sudirbti Sovietų Sąjungą. Dabar, aišku, Sovietų Sąjungą neranda reikalo kelti šitą konfliktą. Ir ja už tai tinti negalima. Jeigu būtų atinešta linkui Sovietų Sąjungos kitaip, tai tuomet būtų kitas klausimas.

miesto gatvėmis minioje iekoti žmogaus. . . Buvę mūsų švietėjai lig šiol nei vienas neuzisprenumeravo lietuviško laikraščio. Taigi, matote, kokie jie buvo švietėjai ir lietuviai. O per 14 metų tokie žmonės valdė visą Lietuvą. Nežinrnt to, Lietuvos baltai vertika, kad tokių "švietėjų" režimas buvo išvytas pas Hitlerį.

Pranešimai iš Berlyno

Liaudies Balse jau buvo rašyta, kad j Berlyną pabėgusieji smetonininkai ir voldemarininkai aktyviai veikia. Vieni iš jų įstojo j Gestapo ir tarnauja Hitlerio valdžiai, o kiti, propagandos ministerio Goebbelso vadovybėje, varo propagandą prieš naują Lietuvą. Ta propagandą maitina ir visi lietuviški naujosios Lietuvos priešų laikraščiai užsienyje.

J ką panaši iš Berlyno siunčiama propaganda, kiekvienam bus galima susidaryti nuomone iš žemiu perspausdinamų pranešimų, tipisus Brazilijos lietuvių smetonacų laikraštyje Lietuvos. Lietuvos rašo:

Šių laikų kapacų barbarizmas viršina visus pirmsnius. Iš Berlyno atėjo žinia, kad komisarj jakymu tapo sunaikinta visa brangioji istorinė medžiaga Kauno muziejuje. Senoviškos liekanos, dokumentai, vėlavos ir kiti dalykai buvo sugedinti. Romuonas namuose, kurie buvo skirti kultūrinams reikalams, bolševikai sunaikino visus paveikslus, o dekoruotas sienas užtvėrė raudona spalva.

Iš Kauno išvežami j Rusijos gilumą inteligentai ir usupratę darbininkai. J jų vietas atgabenami kapacai. Kapacai bando dabar sunaikinti lietuvių tautą ir su žeme sumaišyti jos liekanas. Vėliausiai pasiekta Rusijos pasakoją, jog nėra tokio lietuviu, kuris ne drebėtų nuo visagalinės žvalgybos keršto. Kas atsisako viešai pareikšti savo pritariamą bolševikų režimui, tas būna likviduojamas. Gyvenimas Lietuvoje pasidarė tikru pragaru.

Taip tai rašo iš Berlyno lietuvių smetonacų propagandos biuras ir tokią tai Berlyno žinia įdėjo Lietuvos. Tokių "žinių" pilni visi naujosios Lietuvos priešų laikraščiai.

Kad tai grynas melas, kiekvienas gali matyti. Liaudies Balse

Žiemos Laikas

Kur tik pažvelgai — ner malonumo, Niekur nebėra jokio gražumo. Medžiai be lapu, tartum nudžiūvę, Ar iš šaknyje būtų išpuvę.

Tiktai egliš ir pušys žaliuoja, Užkėlę galvas šakom švitruoja. Kiti medžiai negali prilygti, Nes jie rudenį turi nuplukti.

Eglės ir pušys, nors daug mokesnės, Tačiau žiemos laiku dar gražesnės. Štai tas apuoluas, kietas ir tvirtas, Tarp visų medžių labai išgirtas.

Bet jis neturi tokio buvimu, Kad vis žaliuotė be sustojimo. Egliš žaliuotj žiema vasarėj, Mažiem žiėreliam duod' užvejelę.

Visi, kas kenčia žiemos šaltelį, Po jos šakelėm atrand' namelį. Sparnuot' paukštelis skrend' prie eglės, Ieškodams del savęs užuovejelę.

Eglė nebijo šalčio nei jokio, Žiema, vasarą ji vis vienokia. Kas gal prilygti eglei, pušelei? Kas gal žaliuoti visą metelį?

Ir sniego pusny jos nepakenkia, Nei prieš dielį šaltį neniekina. Medžiai lapuoti labai didžiavon, Bet kaip tiktai šalnos paragavo, —

Liko be lapų ir be žalumo, Pas juos nebėra jokio gražumo. Turi per žiemą šalti, drebėti, Kol pavasarj gaus praręgti.

Medžiai tur drebėti gan ilgą laiką, Kol pavasaris žiemą išvaiko.

M. Janonienė

\$4.00 j dieną nuo kiekvieno darbininko. American Telegraph and Telephone uždbrbo po \$528 nuo kiekvieno darbininko. Standard of New Jersey uždbrbo po \$2,000 nuo kiekvieno darbininko. U. S. Steel Korporacija gavo pelno po apie \$420 nuo kiekvieno darbininko. DuPont gavo po \$2,200 nuo kiekvieno darbininko. General Electric uždbrbo po \$826 ant kiekvieno darbininko.

—Kas gali sakyti, kad toks būdas yra geras ir sveikas? Taip negražiai lupiti darbu žmogų yra visai neekrikloniška. Iš to, kas viršų pasakytą, kiekvienas gali susidaryti vaizdą, iš kur kapitalistai gauna tuos milijonus, kuriuos paskui skolina valdžiai, o darbo žmonės paskui turi mokėti mokesčius, kad būtų iš ko atmokėti jiems procentus. Procentais kapitalistai tuos milijonus čar padidina.

Nuo Redakcijos

Keletą kartų pasitaikė, kad pranešimai susirinkimų ar parengimų iš tolimųjų kolonijų, ypač iš Montrealo, pasivėlino ir netilpo. Del to galėjo nukentėti ir susirinkimai ir parengimai. Už tai norime dar kartą atkreipti draugų ir draugų atydu j tai, kad laikraštis dabar duodamas j spaudą daug anksčiau.

Liaudies Balsas spaudai atduodamas trečiadienį, 10 valandą ryto. Bet draugai ir draugės turit atmint, kad praejo dešimt būna ištutinama astradienį prieš piet. Todėl pranešimai gali tilpti laikraštyje tik tie, kurie pasiekia Torontą ir Liaudies Balsą dešutę atradienį prieš piet.

Išėjusi raštai turi pasiekti mus daug anksčiau, ne vėliau šeštadienio, o vėliausia, tai pirmadienio.

Jis Turėtojas

Vyras: — Jis turėtojas, jei niekas apie jį nežino, jis pasipatį žmogų. — Taip, aš su juo žinau.

— Kur tu gavai tą automobilį?

Antanas: — Ta pati vėsula, kuri nuėmė mano tėvo vežimą, atnešė ir numetė ant mano likio automobilį.

Jonukas: — Ko tu taip verki? Antanukas: — Kaip gi neverkšiš, dantistas ištraukė mano dantus.

Jonukas: — Didelis dailtas. Mano dėdė Jokūbas Kiekvienas naktį ištraukia visus savo dantis ir tai neverkia.

I Amerikiečius

Kiekvienais metais maždaug šiuo laiku Liaudies Balsas atvykdo v Jungtines Valstijas laikraščio reikalais. Išsilankius, jis, draugės ir draugai, pažangūs amesados kanadiečių laikraštį stipriai paremdavo, kurios dėka Liaudies Balsas galėjo išaugti j visuomenę. Per atstovus daugumoj jų užsirašydavot bei avot šį vientintį Kanados lietuvių darbininkų pavat. Dabar, metams sukakus, daugumai iš jų už prėnumeruotos yra jau pasibaigusios arba baigiamos.

metais dėl sienos peržengimo suvaržymo, laikas negali pas jus atvykti ir asmeniškai nužėję priėjusių už prėnumeratų atnauginimo. Todėl čia labai patogu j padaryti patiems išporkant money order ar čeka. Balsas vardu ir jį prisiūsti. Visiems, kuriems prėnumeruoti yra pasibaigusios yra išsiuntinėti laišukai prašant naujinti, kuriems baigsis — laišukai nevilkiant naujinti. Prašome jus priimti domėn. Žinote, draugai, kad Amerikaty atnauginimo ušvilkinimas labai apneurkina mūsų sudaro jam daug beriskalingų išlaidų. Prašome tu būtinai išlaidų nesudaryti dėl Liaudies Balsos.

Mes esame labai dėkingi, kad jei Liaudies Balsas atstovna galėtų pas jus atvykti ir šiais metais iš suteiktumė laikraščiu tvarką, kaip ir prašytė. Kad laikraštis atstovna atvyktų, mes domė doli neuentuoti nuo kanadiečių ir jų vienintį. Prašome visų, keliu jama aplinkybės leidžia pas jus išsiųsti Liaudies Balsą gauti naujų skaitytojų, parašyti laišukais atnaugininti gavo prėnumeruotas.

Jūsų draugiškas atsinešimas sustiprins ir padrąsins kanadiečių tvirtu žingniu eiti prognoze kelti pirmyn.

L. B. ADMINISTRACIJA.

Saulė — Didžiausias Sniego Gamintojas

Nors žiema jau praėjo, tačiau galime pakalbėti, atsivėleikinti, ir apie sniegą, nes sniegas, kaip matote iš antgalvio, yra produktas saulės, kurio nuo dabar matysime dažniau.

Ziemės metu labai daugelyje vietų ir dažnai ištiesiomis dienomis nematyti saulės. Bet ir žiemos metu saulė mums siūnia savo dovanas. Šilumą ji atiduoda pietiniam pusurtauliui, bet už tai šiaurės pusurtauliui apdengia baltūte sniego antklode. Ir tos sniego antklodės žiemai prasidėjus kaip tik labai laukia žmogus ir gamta.

Be saulės nebūtų sniego. Jei vienoji vieta sniega, tai kitoji vieta saulės spinduliais jau ir anksto yra išgarinę ir oro nemazda vandens. Be saulės vanduo sušaltų į ledą, bet tai nebūtų jokio sniego. Atmosferos aukštumos neatsirytų snagių. Ir todėl net ir apsiniauksiomis dienomis mes turime prisiminti saulę, kuri savo šilumą ir šviesą jau du milijardus metų ir žiemą ir vasarą sprendžia žemės likimą. Nenuostabu, kad šią dieną ir mums priclančia žvaigždė, kuri pasaulio erdvėje yra mums visi artčiausia, savo laiku senovėje žmonės laikė dievu ir jai meldėsi.

Vandens garams aukštuosiuose oro sluogniuose trisdešimt, susidarę žėikakampės ledo kristalo plokštės. Jos labai menkutes ir nuo mažausio oro judesio krinta žemyn neišalkindamos pusiausvyros. Didžiama aukštųjų debesų kaip tik susidaro iš tokių smulkų ledinių kristalų. Jei vandens garų ore daug, o temperatūra krinta, tai šėikakampės plokštės kiekviename savo kampe užsigauna dar ledinius ūsus arba spindulius. Tie spinduliai vėl gali išsiskirti ir tokiu būdu susidaro snagių. Ji, padarūsiai sunki, nebegali išsilaikyti ore ir leidžiasi žemyn. Jei sniego žvaigždutės išsiskiria jėm dideli, tai tas rodo, kad garų susitvirtėjimas ore vykęs greitai tempu ir žemuojuose sluogniuose. Greitas ir gausus sniegimas dažnai rodo, kad šaltis vyksta visiškai netoli žemės. Sniego žvaigždėm krinant žemyn gana šiltu ore, atskirus žvaigždutes susijungia ir susąja į vieną vietą, tuo būdu susidarydamos

sniego kruopomis. Tokių sniego kruopų akersmuo kartais siekia net 12 cm, kai tuo tarpu mažo sniego kristalo skersmuo tėra vos šimtinė milimetrų dalis. Mažos sniego kruopos leidžiasi žemyn maždaug vieno metro per sekundę greičiu. Toks pat greitis yra ir didesnių snagių.

Sniego dangos didėlė reikėmė yra žemės ūkiui ir drauge žmogaus gyvenimui. Po sniegumi yra žymiai šilčiau negu laisvame ore. Po sniego dangos įvairūs augalai ir medžių šaknys daug lengviau perėna žiemą. Nuo snieglo nesant sniego dažnai nušąja medžiai ir net augalai. Tolinio šiaurėje medžiai ir krūmai išleka gyvi tik tiek aukštai, kiek jie buvo apniginti. Sakas ir viršūnės nukando speigas. Todėl prie taip vadinamo speigračio visu krūmų aukštis didžiausias yra kaip tik tas, kiek žiemą išsiritė snieglo. Sakos savaine nusileidžia palei žemę ir žiemą išsuga savo gyvybę. Rusai, žinodami šią taisyklę, Sibire net obolių ir kriauši sodus peraugina pritaikydami prie žiemos šalčių, tai yra nulenkdami palei žemę.

Maža sniego danga kai kuriomis apytovomis vaidina didelę geografinę vaidmenį. Aukštuose kalnuose ir daugelyje poliarinių sąrašų sniegas nepatirpta nei vasarą, taigi, jis ten būna išties nuolat. Tokie kalnai jau iš tolo blizga baltomis savo viršūnėmis. Pakalnėms ir šlaitams nuo kalnų šiaurėje žemyn ledynai ir glecierai. Tai yra sniego masės, saulės pagalba supresuotos į didelius ledo gabalus. Tokių ledynų spalva nebebalta, o žalsnaga. Glecierai šiaurėje pirmyn nors ir vėžio greičiu: didžiojo Alpių ledynas greitis tesiekia 180 m per metus. Taigi Alpių glecierai per dieną pasistumia pirmy ap pusmetrį. Apskačiuojama, kad tas sniegas, kuris užsūno Alpių viršūnes Kolumbo laikais, tik dabar leidžiasi kažkur ledyno parterėjais.

Daug greičiau sienka Grenlandijos ledynai. Vietomis jų greitis pasiekia 37 m per dieną. Pasiekę jūrą, tie ledynai nulūžta ir ir nurivsta į vandenį, sudarydami klaidžiojančius ledų kalnus jūrose, grasindami laivų suaisėkimui, atšaldydami ora žemėje ir sukeldami daug migų pavasarį. Supresuoto sniego ledų apkloja beveik visas Grenlandijos sala. Visa 2 milijonų kv. km didumo sala ištikrųjų yra ištisa ledų kepurė, kuri šiek tiek atitirpusi salos pietuose ir pakrantėse. Pagal geologo Vegeerio tyrimus, Grenlandijos vidurinė danga yra net 2 km storio, o 3 milijonus Grenlandijos ledas turi per visą Grenlandijos ledas, tai iš jo pasidarytų tiek vandens, kad tas vandens kiekis 40 kartų būtų didesnis už Baltijos ir Šiaurės jūros vandens kiekį drauge paėmus. Tas vanduo visuose pasaulio vandenyse ir jūrose vandens lygi pakeltų 8 mt. ir milžinišką sausžemio plotą atsidurtų po vandeniu.

Grenlandijos ledai labai veikia Europos ora. Grenlandijos vidurinė yra labai šalta. Vidutinė metų temperatūra yra apie 32 laipsnių šalčio. Todėl Grenlandijai reikia laikyti šalčiausia vieta žemėje. Viršium Grenlandijos viršūmė yra aukštas oro slėgis. Iš salos vidurio dideliu smarkumu pučia vėjas į visas puses. Susidaro įspūdis, kad šaltis viduryje iš aukštųjų atmosferos sluoksnių žemyn nusileidžia didelės oro srovės. Todėl Grenlandijai galima laikyti šiaurės pusurtaulio "vėjų sąsaulę". Daugiasia visi šiaurės vėjai, taip dažnai degina mūsų skruostus, kaip tik atleikia iš Grenlandijos.

Didelį sniego kiekiai pavirtę ledų yra ir pietų sąsalyje. Pietų sąsalyje iš viso yra apledę 14 milijonų kv. km. plotu. Taigi, tas plotas 7 kartus didesnis už Grenlandijos ledus. Bet ten ledų dangos yra žymiai plonesnės. Jei prie jų ledų pridėsim dar daugelio kalnų glecierus Europoje, Azijoje ir Amerikoje, tai matysime, kad leduose slėpiasi milžiniškos masės vandens, kurio kilmė be abejo yra jūra.

Be sniego danga žemę yra padariusi ir didelių nuostolių. Žemės istorijoje yra žinomas ne vienas ledialaikis, kai iš aukštesnių vietų į žemesnes plaukė dideli ledynai. Tokie ledmečiai užtrūkdavo po 10 tūkstančių metų. Jie yra perėjo ir mūsų kraštą, palikdami čia daug akmenų. Ledmečių atsidradimas ir dingimas siejamas su saulės šilumos spinduliavimo kiekiu. Juo žemė gauna mažiau saulės šilumos, tuo labiau jaučiami šalio pirštai. Ledialaikiai yra buvę Šiaurės Amerikoje, Pietinėje Amerikoje, Europoje, Pietų Afrikoje, Indijoje. Visų vandalių visas laikas įvykdyti barbariški žygiai nepadarė tiek nuostolių, kiek yra padarę ledynai. Jie yra nuradę ištisas kalnų elias, išgrūžę sausumo milžiniškus ežerus ir net naujas jūras, išnaikinę milžiniškus augmenijos ir gyvulių pliusus ir Jenkė net žemės paviršų.

Siuo metu kaip tik tokį ledialikį peryvena Grenlandija. Bet ledialaikis gali prasidėti ir kurio nors kitos žemės vietoje. Nežinoma vietas, laiko, kur ir kada jis pasirodys, bet žinoma tik vienas dalykas, kad istorija, nors ji būtų ir žemės, — kartojasi.

Be sniego danga žemę yra padariusi ir didelių nuostolių. Žemės istorijoje yra žinomas ne vienas ledialaikis, kai iš aukštesnių vietų į žemesnes plaukė dideli ledynai. Tokie ledmečiai užtrūkdavo po 10 tūkstančių metų. Jie yra perėjo ir mūsų kraštą, palikdami čia daug akmenų. Ledmečių atsidradimas ir dingimas siejamas su saulės šilumos spinduliavimo kiekiu. Juo žemė gauna mažiau saulės šilumos, tuo labiau jaučiami šalio pirštai. Ledialaikiai yra buvę Šiaurės Amerikoje, Pietinėje Amerikoje, Europoje, Pietų Afrikoje, Indijoje. Visų vandalių visas laikas įvykdyti barbariški žygiai nepadarė tiek nuostolių, kiek yra padarę ledynai. Jie yra nuradę ištisas kalnų elias, išgrūžę sausumo milžiniškus ežerus ir net naujas jūras, išnaikinę milžiniškus augmenijos ir gyvulių pliusus ir Jenkė net žemės paviršų.

Siuo metu kaip tik tokį ledialikį peryvena Grenlandija. Bet ledialaikis gali prasidėti ir kurio nors kitos žemės vietoje. Nežinoma vietas, laiko, kur ir kada jis pasirodys, bet žinoma tik vienas dalykas, kad istorija, nors ji būtų ir žemės, — kartojasi.

Be sniego danga žemę yra padariusi ir didelių nuostolių. Žemės istorijoje yra žinomas ne vienas ledialaikis, kai iš aukštesnių vietų į žemesnes plaukė dideli ledynai. Tokie ledmečiai užtrūkdavo po 10 tūkstančių metų. Jie yra perėjo ir mūsų kraštą, palikdami čia daug akmenų. Ledmečių atsidradimas ir dingimas siejamas su saulės šilumos spinduliavimo kiekiu. Juo žemė gauna mažiau saulės šilumos, tuo labiau jaučiami šalio pirštai. Ledialaikiai yra buvę Šiaurės Amerikoje, Pietinėje Amerikoje, Europoje, Pietų Afrikoje, Indijoje. Visų vandalių visas laikas įvykdyti barbariški žygiai nepadarė tiek nuostolių, kiek yra padarę ledynai. Jie yra nuradę ištisas kalnų elias, išgrūžę sausumo milžiniškus ežerus ir net naujas jūras, išnaikinę milžiniškus augmenijos ir gyvulių pliusus ir Jenkė net žemės paviršų.

Pracitų norus savaikių bėgyje vėl gauta gražios laikraščiu paramos. Gerieji Liaudies Balso draugai ir remėjai neužmiršta savo laikraščio ir vėjai praėjus. Tai labai puiku, nes kiekvienas atnaujinta prenumerata, kiekvienas gautas aukų centas stiprina Liaudies Balso ir jo vedama antifašistinę darbą.

Kaip Kas Remia Liaudies Balsą

Laikraščiu paramą suteikė: Drg. K. Frunskis, Prince Albert, Sask., prisidusdamas vieną naują skaitytąją, taipgi gražiuo aukų blanką su \$12.50 surinktu aukų. Draugas savo laisike atsiprašo, kad taip suvėlavo, nes ankeičiau kur dirbo, tenai neretėjo galimybes pasidaryti, o tuščios blankos užnerėjo gražinti, todėl kiek užtroko. Tas draugo užtrukimas tikrai išėjo laikraščio naudai. Jo geras pasidarymas tvirtai paremia laikraščio reikalus.

Ant blankos aukavo: K. Frunskis, J. Perminas, P. Bevardis, P. K. Australia, J. Kobylarz, J. Geidamavicius, F. Ganbul — po \$1.00; J. Mazilia, A. Kotyt, E. R. Paskutinis — po 50 c.; W. Baguzins, J. L. P., B. Šogucki, A. Zacharevicius, N. L. A. Lason, S. Lotocki, J. Prociok, M. Dig-

Drg. F. V. Beale, Alta., nuosirdus Liaudies Balso draugas ir budavotojas, nuolatus veikiantis vajuose. Dabar prašiusime vajuje gražiai pasizymėjo aukų rinkime.

Dr. A. Lausevich, Montreal, prisutė aišlia penkėis, iš kurios \$3.00 skiria už prenumerata, o \$2.00 laikraščiu aukų.

Dr. A. Stankevicius, Fort William, Ont., atsinaujindamas prenumerata \$1.00 paaukojo laikraščio reikalams.

Dr. J. Miller, Hamilton, Ont., atsinaujindamas prenumerata 50 cent. aukojo laikraščio reikalams.

Dr. K. Kilkievichs, Montreal, prisutė \$11.30 laikraščiu aukų likusiu nuo parengimų ruoštų Liaudies Balso naudai ir vieną naują skaitytąją.

Dr. E. Juskevičaitė, Montreal, per K. K. pridavė laikraščio paramai surinktu \$2.00 aukų. Aukoj: K. Juška \$1.00; F. Nakroša ir E. Juskevičaitė po 50 cent.

Dr. A. Galdikas, La Salette, Ont., atsinaujindamas prenumerata, 50 cent. aukojo laikraščio reikalams.

Dr. J. Jutulis, Lawnsbaks, Ont., atsinaujindamas prenumerata, prisutė \$1.00 laikraščio paramai aukų, kurią suavo suaukojo: J. Jutulis 75 cent. ir V. Roman 25 cent.

Visiems pasidaryusiems ir aukavusiems tariame širdinga ačiū. Taipgi tenka pažymėti, kad per tą laiką yra gauti tryš nauji skaitytąjai, du per draugų pasidarymą, o vienas pat užsirašė.

Administracija

Skaitytojų Balsai

Gerbiama Redakcija:

Liaudies Balso 481 numeryje, Skaitytojų Balsai skyrė, draugas Paul P., iš South Porcupine, rašo: "Ar nebūtų galima sugrįžti prie dusyksavainio". Ar nebūtų reikalo tą klausimą plačiau apdiskusuoti?

Kadangi Liaudies Balso yra vienintelis lietuvių kalba laikraštis Kanadoje, ir kadangi ji yra labai populiarus tarp lietuvių, ką matyti iš vajinukų rekordų, kaip teisingas žinias duoda laikraštis, pilnas įvairių pašeikytimų ir patarimų laikraštis, talpinas daug žinių iš Lietuvos ir pleidžiamas į Lietuvą, kas pagelbeti palaikyti geresnius ryšius su namiliais bei giminėmis, — man atrodo, kad mums neuztenka vien savaitinio; man atrodo, kad mums yra reikalsas turėti dusyksavaininį laikraštį. Vien savaitinio mes negalime pasitenkinti. Man atrodo, kad ir dusyksavaininio nebus užtektinai del visų mūsų organizacijų reikalų.

Aš esu tikras, kad daug gerų patarimų, žinių bei pasiekimų tenka numesti į popiergalvų dėžutę del vietos stokos. O jeigu dusyksavaininį turėtume, būtų galima sunaudoti. Kada turėtome dusyksavaininį, tai rodos vietos nebuvo perdaug.

Liaudies Balso yra vienintelis mūsų ginklas prieš mūsų reaktionierius; jis yra vienintelis mūsų švityrus bei kelrodas.

Kas liečia finansus, tai rodos, kad būtų galima sudurti galą su galu, pakeliant prenumerata vienu doleriu. Be to, Liaudies Balso turi daug gerų darbinukų, kurie ir toliau rankų nenuleis.

Zinoma, mes ir dabar turime sunkią našą nešti. Turime mokėti visokių mokesčius. Bet tas, man rodos, neturėtų sulaukyti nuo didesnio pasiaukavimų apšvietai dar bus mažiausiai išleidiama.

Ar nevertėtų tą klausimą plačiau praveisti. Mano manymu, skaitytojų turėtų apie tai atliepti. Kur atsiranda draugai skaitytoji, tenai galėtų susirinkti.

Wm. Valukas

Ką Duoda SDKLSPD Savo Nariams

RED LAKE, Ont. — Pavarius 8-tos kuopos knygas pasirodė, kad minima kuopa egzistuoja nuo 1936 metų rugpičio 1 dienos. Šios kuopos įkūrimo iniciatoriais būta V. Krol ir J. Narusevičius.

8-tos kuopos pirminė valdyba buvo sudaryta iš šių asmenų: J. Narusevičius, pirmininko; J. Paliūno, protokolų sekretoriaus; V. Krolio, iždininko; ir M. Deedo, kontrolieriaus.

Per pirmą, steigiamąjį, susirinkimą įstojo 17 aplikantų, kurių pasidarymų mėdiant turime 36 narius geram stovy. Numatomas gauti daugiau.

8-tos kuopos nariai nuo 1937 metų vasario 1 dienos išsigo 115 savaičių, visų skyrų, ir iš centro gavo pašalpos \$936.75, taipgi pomirtinės \$80.00. Bendrai iš centro gavo \$1,016.75.

Per tą laiką ši kuopa iš atgarsio fondo paaukavo \$39.60 įvairiam darbinukų organizacijų reikalams, taipgi surinko aukų \$43.00.

Taigi, gerbiamas skaitytojai, matai ką reikšia būtų Šėnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos nariai. Atsitikime nelaimės ar susirgimo galima gauti gražią pašalpą.

Nors 8-tai kuopai dirbti sąlygos nepatogios del to, kad mes negalime visi sueti kartu į susirinkimą del atstumo ir paties darbo sąlygų, tačiau, su gerais norais, šaip taip nugalime visus sunkumus ir šio to atsieikiame.

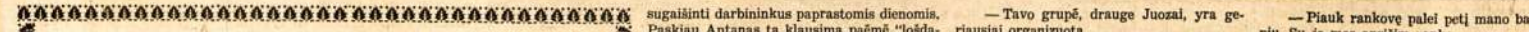
Kadangi šios draugijos vajuje eina jau prie pabaigos, aš norėčiau atkreipti atydą tų, kurie dar nepriekiauzė, kad nieko nelaukdami stotumėte į šią draugiją, kad nelaimė ar susirgimo išitikus nereliktų būti del draugiškos priežiūros ir pašalpos. Vajus teisis iki balandžio 1 dienos.

A. Lapata

8-tos kp. sekret.

plačiau apsvastyti. Pavieniai turėtų atliepti pavieniai. Taip pat ir redakcija turėtų plačiau pasikeikti, kiek reikalinga būtų pinigų, jei jis eitu du sykiu į savaitę. Tai gal truputį ateių ir vėl Liaudies Balso lankytus mus du sykiu į savaitę.

Northville, Alta.

Kempė Trečia

(Iš Miškų Darbinukų Gyvenimo)

PRASCIOKAS

(Tąsa)

Antanas veik kas vakaras, po vakarinės, padariusi tvarką virtuvėje, eidavo į vieną kitą baraką pasizūrėti, kaip darbininkai gyvena po dienos darbą. Atsidsė su broliu kalbasi apie prisiminimus iš Lietuvos. Netoli kortėje, sėdi nebejaunas francūzas, auksilų vairuotojas. Nuėmęs likarnios stiklą, nusivilięs apatinius baltinius, ausiukas į paklodę, ir arti prisikišęs prie baltinių, ieško ...

— Parazitė! Geri mano kraujai, — kalba francūzas pats sau, ir pirines su dviem pirtais ant likarnios ugnies iškečia juos.

— Pukš, — pasigirsta silpnas balsas ir pasirodo maža eksplozija virš ugnies.

Talp francūzas ir naikina vieną po kito kraugerius.

— Tai jau per didelis apšleidimas. Per savo tokį apšleidimą ir kitus apkrečia tuo įkriu brudu. Ana diena, po pietų, valdymas suolus, žiūriu, kas tai juda ant suolo. O gi, arčiau prisikišęs, pamaciau tą kraugerį, — pasakoja Antanas.

vima, — tarė Petras.

— Zinoma, sunku visai išnaikinti tą brudą, kada visur tokia nešvara, bet dalinai ji galima sumazinti, jei patys darbininkai būtų rūpestingiesi. Bosai apie švārą ir potegumus nesiripinsis tol, kol jų darbininkai neprivėžia, — patyliu kalba Antanas broliui.

— Su tokiais apšleidimais, tai nėra ko daugiau laukti, kaip visus suvaryti į vieną baraką ir tegul jie sau kovojta ne be paliovos, — pratarė Petras, žiūrėdamas į francūzą.

— Vienas dalykas daug pagelbėtų, tai kad būtų tikama pirtis. Dabar, tai kaip kurysy į mėnesį, ar rečiau dar nuplaua savo prakaituotą kūną prausykoje. Bet iki iri to nedaro. O kada būtų pirtis, tai būt visiems priemiamai.

— Dar iš rudeno darbininkai prašė bosą, kad pastatytų pirtį. Jis prizadėjo. Jau praėjo keturi mėnesiai, o pirtis dar nei pradėta.

— Kažin, kad patiems pabandžius pasistatytų?

— Kempėje tiek darbinukų! Jeigu pora sekmdienų išseitume keli desėtkai, tai geriausia pirtį pasistatytume.

— Geras sumanymas, bet nemažas darbas, — abejojančiai Petras tarė.

— Žinai ką, Petrai! Tu suplanuk tokios pirties projektą, kad būtų mūsų pirties gale sodybos, Lietuvoje, o aš, suorganizuosiu darbinukus darbu.

Antanas su keliais darbininkais nuėjo pas bosą pasprašyti, kad jie nori statyti pirtį. Bosas mielai sutiko, kadangi nereikės jam

sugaisinti darbinukus paprastomis dienomis. Paskiau Antanas tą klausimą patėmė "lošdamas romio". Kitą sekmdienį po pietų virš penki desėtkai darbinukų pradėjo statyti pirtį iš apvalių rastų. Bosas, matydamas darbinukų pasiryžimą pasistatyti pirtį, visus darbinukus, kurie statė pirtį, paliko pirmadienį prie paties darbo. Antradienį pirtis jau buvo gatava, o sekmdienį, pakaitomis, viena po kitos, šūtinio darbininkai savo kalibus.

.....

Antanas vieną dieną po pietų ucinėa aplankyti kelio taisytoją grupės darbinukų.

— Gal vėl, Antanai, atėjai pas mus "grybų" (kelmų) rauti? — Juosas, darbinukų prižiūrėtojas, pamatęs Antaną linksmai užkalbino.

— Dar ne. Atėjau pranešti, kad jūs mažiau valgytumė bulvių, nes man jau vis pirštai sutino nuo bulvių skutimo, — arčiau priėjo prie darbinukų, šypsodamas Antanas atsakė.

— Jūs, virtuvės darbininkai, laimingesni tuoms, kad galite nors bulvėms akirą lupti, o mums kobpanija kelius kailius lupti ir negalime ant nieko atsigaityti, — vienas darbinukas, su pliku randamas šaknį, pasukęs galva, tarė Antanui.

— Kada darbininkai pasivarė pirmyn, o Juosas, darbinukų prižiūrėtojas, pasiliko kiek atokiau, Juosas užklausė:

— Pasakyk, Antanai, kaip unijiniai dalykai stovi?

— Arkių vairuotojai, kelių taisytojai ir kiti darbininkai labai gerai prognozuoja, tik su kirtėjais kiek blogai. Kurie dirba akieriu už darbą ir turi nebogią moka, geriau uždirbdami, nelabai noriai stoja unijon. Bet ir jų jau ku no pusė prisirašė, — pasakoja Antanas.

— Mano grupės darbininkai, kaip mažiausiai apmokami, nelabai baidosi unijos. Iš 23 darbinukų, tik trys dar ne unijiniai. Bet ir jie simpatizuoja bile kokiam išėjimui prieš kompaniją.

— Tavo grupė, drauge Juozai, yra geriausiai organizuota.

— Dabar man yra gera proga su darbininkai pasikalbėti.

— Kaip tai?

— Mano grupės darbininkai dabar daugiau padaro, kaip prie senojo darbinukų prižiūrėtojo, tai pas mane bosas veit nesilanko, manydamas, kad aš lipu darbininkams ant kulnų. Bet darbininkai dabar daugiau padaro iš noro ir man jie nereikia visai raginti.

— Iš tavęs, Juozai, ne tik geras darbinukų prižiūrėtojas, bet dar geresnis jų reikalų gynėjas, organizatorius. Bet yra už ką ir pasiaukoti. Reikia tik pamanyti! Dirba už dvidešimt šėis dolerius per ištisą mėnesį, o jei išdirbs ištįją sezoną, tai dar primes po keturis dolerius ant mėnesio. Bet, paleis kelbata dienu prieš pabaigą, ir nebėra "bonu"...

— Su-a-t-a-na! Pe-r-r-k... — pasigirdo garsumas šaukamas.

— Iš tos pusės, kur pasigirdo šaukamas, pasirodė atbėgęs jaunas stumų tautos darbinukas, susišėpęs abi rankas.

Kada arčiau pribėgo, iš sugniuzintų rankų veržėsi kraujas. Darbininkas iš išpačio nubalsė. Atleidis vieną ranką, kraujas dar daugiau pradėjo bėgti.

— Ar neturi kokius virvutes? — greitai pratarė Juozas į Antaną.

— Neturiu.

— Gal nosinę turi?

— Turiu.

— Duok ją man!

Antanas padavė, Juosas su nosine stipriai perrė ranką, prie alkūnės, kad suveržus kraujo gyslas ir apstapdžius kraujo nutekėjimą.

— Su kuo dabar reikia aprišt rankos pirštus? Taip į kempę negalima eiti, — vėl Juosas atsiskusė Antaną užklauso.

Minutę pagaviojo.

— Turi peli? — kreipėsi į Juozą.

— Turiu.

— Imk peli!

Antanas tuojau nusivilko sėrmėgą, megstinį, viršutinius baltinius.

— Piauk rankovę palei petį mano baltinių. Su ja mes aprišt ranką.

Juosas vikriai nuipovė, suplaustė į bandžas ir apviniojo kairės rankos pirštus. Rištant ranką matėsi, kad dviejų pirštų galai gerai trumpesni.

— Tu, Antanai, eik su Džimiu į kempes ir tegu greičiausiai jam perrisė ranką ir siūnia čia į ligoninę, — davė įsakymą Juozas.

Einant pasuko į tą vietą, kur nelaimingas darbinukas susižeidė. Ant snieguoto rasto pasirodė kokie tai juodai raudoni smolai. Arčiau pasilenkęs Antanas pamatė apkrečėjusius krauju du pirštų galus. Kad neišsukus dar didesnio susijaudinimo susižeidusiam Antanas greit atsieuko į jį ir tarė:

— Pasiekubinkime, drauge, į kempes, nes tokiam atsitikime, kuo skubėnė pagalba, tai geriau.

Atėjus į kempės ofisą, knygvedys susižeidusiam darbinukui perrisė ranką. Atėjęs bosas pas nelaimingą darbinuką, vietoje paguosti, smarkiai išbėrė už neapsižūrėjimą. Kankindamas darbinukas išbuvo virš paros kempėje ir tik einant į miestelį transportui patėmė jį į miestelį su ištūtinus rankas.

Antanu dažnai tekdamo matyti pereinant darbininką iš darbo vietos su įvairiais lengvesniais ir sunkesniais susižeidimais. Vieną sykį atvežė be sąmonės pritrėkętį medžio, kuris, paguljęs porą dienų, atgavo sąmonę, bet daugiau į darbą nebegalėjo grįžti, turėjo vykti į ligoninę. Kita sykį atgavono su nuovėta nuo galvos odo. Kada medis krisdamas užkabino kiti medžio sausą šaką, tai toji visu smarkumu avimbdama atsimušė į darbinuką galva, nubraukdama veik nuo pusės galvos odo su plaukais. Tas vargšas irgi turėjo apiešti kempę. Dažnai pastatkydavo ir kitokių susirgimų. Vienas buvo gaves plačią uždegimą, tai Antanas jį išaugė kelias dienas apverdamas nuo vieno šono ant kito ir nuneidamas maisto į jo lovą. Bet paskiau draugai liek tiek pasitaikė ir išėjo į darbą būdamas ligoniu.

.....

(Bus daugiau)

Lietuvoje

Pas Kazio Giedrio Motina

Apie 3 kilometrus prie Seime-
lių valdžiaus sustoję mūsų maši-
na. Čia tas kaimas turi būti. Iš
baltų sniegu apdengtų laukų
stiepiasi mažas baltas stul-
pelis. Iš to baltos spalvos dyku-
mės nebūtumėm to stulpelio pa-
stebėję, jei ten juodais dažais ne-
būtų kažkas parašyta. Prisiar-
tinam. Gal šis baltas stulpelis su
tuo juodu parašu mums pasak-
ys, ar čia, ar ne.

Vos išskaitome: "Krasniškų
kaimas." Vadinasi, nepalydome.
Čia, tame kaime gyvena to nar-
saus kovotojo dėl darbo žmonių
teisių Kazio Giedrio motina. Pas
ją ir atvažiuome, su ja ir norė-
jome pakalbėti, išgirsti iš to
motinos lūpų atsiminimus apie
savo draugų sūnų. Juk tiek daug
senutė Giedrienė turėjo pasaky-
ti, pasakoti. Juk per keturiolika
metų ji negalėjo pasakoti apie
visą tai, kas spaudė jos širdį, juk
negalėjo viską pasakoti apie
vyriausią savo sūnų Kazimierą,
kuris budelių buvo nužudytas.

Su nekankuram iškomės tuo
trobos, kur ji gyvena. Įeiname
į vieną trobą, klausiam, įeinam
į kitą, o visi tik atsako: "Žinote,
draugai, kaimas mažas, visi viens
kitą pažįsta, bet Giedrienė jau
tikrai ne čia gyvena."

Na, štai ir ateina Kaimo rajo-
no sekretorius.

— Giedrienė, tai pati, kuriojus
sūnus suaušdė? Elme, parodysiu.

Atsidiuriam prie durų mažos
trobelės. Tyliai ir greitai sekre-
torius pasakoja, kad šis namas
esą Giedrienės žento. Čia ji gy-
vena drauge su savo dukterim.
Paklėbame, įeinam tiesiog į
virtuvę. Prie kronies labai į-
temptai darbuojasi namų darb-
biams, prieferis, prie lango sėdi
maža, liesa 70 metų senutė ir
žiūri į begalybę. Tarnaitė mirk-
teli, lyg sakydama "jina". At-
siedam aplink jį, smalsiomis
akimis žiūrim į ją. Norime, kad
nors kiek paspauskotų apie savo
didvyrišką sūnų. Užkalbinam:

— Na, kaip sekasi, kaip gy-
venate?

— Dėku, matote senstu, jau
nieko nematau, greit galas, o gy-
venti taip norisi!

— Nieko, atsakau, dabar linksa
ir gera gyvenanti, neusimin-
kite.

Tuoju ir pradėdame kalbėti
apie jos vaikus.

— Ar padeda jie jums?

— Vienintėli dukte, kuri liko,
padeda, o visi kiti — vienas A-
merikoje gyvena ir jokių žinių
jau 20 metų apie jį neturiu, ki-
tas mirė, o vyriausias... — Senutė
pradeda drebtį ir šluostyti
ašaras... — O vyriausią Sme-
tonos budelių išaukė...

Motina pradeda pasakoti lūd-
nus atsiminimus apie savo sūnų.

— Buvo jis pas mane pats vy-
riausias, tas Kazimieras. Kaziu-
k, — aš jį šaukdavau. Toks geras,
toks pamėtytas visumotė buvo.

Kai tik jam sukako šeši metai,
jis pradėjo su neapsakomu smal-
sumu skaityti knygeles. Norėjau
jam knygelę pripirkti, kad ga-
lėtų vaikas išaugti dideliu moky-
tų žmogumi, bet trūko pinigėlių
net ir duonai. O apie knygas nė-
ra kas ir kalbėti. O jis vis ryja
knygas ir ryja. Pati nežinau, iš
kur jis jas ir imdavo. Iš visų už-
kampių ištraukdavo senas, nusi-
trynusias knygas ir skaitė ir
skaitė...

Sunku man dabar viską ir at-
minti. Tik atmenu, kad paaugęs
gyveno įsiai Peterburge ir 1910
ar 1911 m jis išgrįžo į Ameri-
ką ir ten išbuvo 6 metus. Tada
jis, rodos, buvo 17 metų. Rusi-
joj kai nuvertė carą, jis grįžo iš
Amerikos į Peterburgą, rodos,
kad paskui buvo ir Maskvoje, o
pagaliau grįžo į Lietuvą. Čia jis
su manim Svėdasuose pabuvo a-
pie tris savaites ir daugiau jo
beveik ir nemačiau. Tik kartkar-
tėmis pas mane atvažiuodavo.

Tada visi kaimynai susirinkdavo
ir jis juos išklausinėdavo, kaip
jie gyvena, ko jiems trūksta ir
išskindavo jiems...

Kai Lietuvoje įsiviešpatavo
krikdėmai, jį suėmė, ligai išsėd-
ėjus kalėjime iki teismo, jis buvo
nuteistas keturiems metams ka-
lėti.

— Iš kalėjimo jis man dažnai ra-
sydavo, klausydavo, kaip gyvenu.

Ir vieno dalyko niekuomet neu-
miršiu. Atsiuntė man iš kalėjimo
savo kalininkus ir būtinai
liepė juos parduoti ir už tuos pi-
nigius kaupti nors pragyventi. Jis
viską apie mane gerai žinojo, jis
žinojo, kad aš vargau, žinojo, kad
badāju.

Social-demokratų viešpatavi-
mo laiku jis buvo amnestuotas.
Ir tada beveik jo nemačiau. Po
to, greitai atėjo žinrusis Sme-
tona ir vėl jį areštavo...

Pasakoju man nutruko. Pradėjo
grįždinti vertki. Kaip tai gal-
ma, tokį gerą, tokį dorą...

Nusiramino.

— Štai ir viskas, ką apie jį ga-
liu pasakoti.

— Dar ne viskas, motute, —
atsiliepiu, — gal atmenate ką
nors apie paskutines dienas prieš
jo suaušymą?

— Apie jo paskutines dienas
aš jums nieko naujo negaliu sa-
kyti. Per visą laiką, kai buvo
Smetonos uždarytas už groty, aš
jo nė karto nemačiau. Net neat-
menu, kaip jis atrodė. Buvau ta-
da Šiauliuose. Norėjau jį labai
matyti, bet neturėjau už ką nu-
važiuoti.

— Apie jo suaušymą irgi niekas
man nesakė. Po kelių dienų aš
matau — ant stalo guli laikraš-
tis. Paččiau ir perskaičiau...
— Taip ir sužinojau.

Turėjau tada daug ką kalbėt,

ŠIŲ DIENŲ MOKSLO STEBĖKLAS. Ši Holivudo artistė, Veda
Ann Borg, automobilį nelaimėję buvo labai sunkiai sužeidus savo
veidą ir manė, kad jos darbas kaip Holivudo žvaigždės jau užai-
baigė. Bet gydytojai, šių dienų mokslo pagalba, naudodami smėta
sonkaulio ir ausies padria, veidą taip sugydė, kad ir žymės nėra,
kad jos veidas buvo sukrūšintas. Ištikro, ar jūs galite pasakyti,
kad jos veidas buvo sukrūšintas?

Apie Lietuvos Valstybinės Operos 20 Metų Sukaktį

"Tarybų Lietuvos" korespon-
dentas buvo padaręs interviu su
Kipru Petrausku, operos tėvu.
Tajį pasikalbėjimą čia ir spaus-
diname:

— Draugau Kiprą Petrauską su-
tikome tarp durų. Jis ką tik at-
vyko į teatrą repeticijai, ir čia
jį vėl užgėlė įvairūs reikalai. Vis
tik ilgi repeticijos pradios dar
buvo keliolika minučių, ir šio
laiko pilnai užteko pasikalbėti su
mūsų operos tėvu.

— Gyvename griežtą persilau-
žimo laikotarpį, — pradėjo pa-
sikalbėjimą drg. K. Petrauskas.

— Visai tai, kas dabar aplink

bet nebuvo su kuo, bijojo manęs
visi, nenorėjo su manim kalbėti.
Tik retkarčiais geri draugai ma-
ne išklausydavo.

— O po to, kai Smetonos žan-
darai atėdavo pas mane ir sa-
kydavo, kad, esą, šventė, reikia
jū trispalvę iškibinti, aš jiems
atsakydavau:

— Iškabinsiu raudoną vėliavą
mano sūnaus krauju aplaistytą!
Ir jų vėliavos niekuomet neiška-
binau.

Senutė Giedrienė akla. Apako
jinai dėl sūnaus nužudymo, per-
daug verkė. O dabar jos kamba-
ryje stovi verpimo ratelis ir akla
jinai verpia. Vienodai, ramiai, su
senatvės ramumu dūzgia mažoji
trobelė jų ratelis.

— Norėčiau dar pagyventi
šventę kiek, noriu dirbti, kad gy-
venimas ne toks nuobodūs būtų.

Antanas Elžys

ties mūsų krašto žmonių
sluogianiams, kurie anksčiau at-
rodė visai nesidomi meno. Nau-
josios publikos entuziastingą
susidomėjimą opera aiškiai ma-
tome, kad ir iš parduodamų bi-
lietų, nuolat perplūdytų vietų te-
atre. Ar dar bereikia sakyti, kiek
džiuginą mus teatralus, kuriems
publikos susidomėjimas — pati
brangiausioji vertybė? Bet kar-
tu ir liūdna. Nes mes, kaip
aiškiai matome ir jaučiame tuos
trūkumus, kurie neleidžia dar di-
desnėms žmonių masėms lankyti
operą: teatro patalpos jau dabar
aiškiai per ankštios sutalpinti be-
sivieriančią į operą publiką, ir
norintieji matyti vieną ar kitą
operą žmonėms priversti kelio-
niomis dienomis prieš vaidinimą pa-
sirūpinti biuletenus. Vis tik ir čia
nėra beviltis dalykas. Žinau, kad
dabar mano svajoti teatro rūmai
taps realybe, ir Vilniuje bus te-
atras, kurio salė bus pakankama
publikai, o scena visai tinkama
ir tokių operų pastatymams, ku-
riais dabar tenka atidėti gili tech-
nikinių pastatymo kliūčių.

Taip pat sunku atsakyti į
klausimą, kuri man opera labiau-
sia patinka, kuri yra mėgiamiaus-
ia. Kas kita būtų atsakyti į
klausimą, kuri opera labiausiai
nepatinka. Kada ta pati opera
statomą kelis kartus iš eilės, at-
bunka artisto džiaugsmingi jaus-
mai ir ji atrodo nemaloni. Bet
šiaip visos operos man daro di-
delį įspūdį. Jose visose randu ką
nors naują. Operų lobynas didelis,
ir tiek yra gerų operų, kad
kuklus interpretatorius nėra pa-
gybes įvertinti jų genialių
žmonių kūrinį. Kiek praščiau su
lietuviškosios operomis. Nors
operų kūryba mūsų kompozito-
riams yra naujas darbas, o kiek-
vienas darbas yra sunkus, bet
nereikia nuotvities, bet dirbti
su pasiryžimu ir užsiėpyrimu,
ir darbo rezultatai bus gražūs ir
meniški stiprūs.

Dar kartą kartuju: mes, meni-
ninkai, turime tikti džiaugtis
naujaisiais laimėjimais. Dabar
ateis jūra mums palanki ir vilin-
gias. Mes esame vertinami liau-
dies, todėl neturime likti skolin-
gi laudžiai. Pats geriausias at-
lyginimas laudžiai — tai darbas.
Mes privalome dirbti užsiėpyru-
siai, kantriai, stachanoviškai,
ir tai šiandien kiekvienam jau
aišku. Aš pats džiaugiuosi šios
sukakties progą įvykusių pasie-
kimais ir į darbą metuosi dar
su didesniu entuziazmu ir pasi-
šventimu, — baigė Kipras Pe-
trauskas.

Jo Veidas Sako, Kad Kaltas

— Aš negaliu sėsti į prisieku-
sųjų suola, ponas teisėjau. Vien-
as žvilgsnis į tą žmogų man
pasako, kad jis kaltas.

— Ššš... Tai apskrities pro-
kuroras.

Kada Moteris Taupi

Vyras: — Kaip tavo žmona,
ar labai taupi?

Antanas vyres: — Ir dar kokiai!
Kuomet ji šventė 35-tas gimimo
sukaktuves, degino tikrai 24 žva-
ikes.

Laiškai iš Lietuvos

Šiuo laiku gavome keletą lai-
kų, tik ką gautų iš Lietuvos, ku-
riuos čia ir tapiname pateikda-
mi tas vietas, kur kalbama apie
dabartinę padėtį Lietuvoje, pra-
leidžiant asmeniškum reikalus.

Grąžų ir ligą laišką gavo drg.
V. Kalėda, Windsor, Ont., nuo
savo brolio iš Kauno, kur jis ie-
na inžinierijos mokslus. Tame
laiške S. Kalėda, apart asme-
ninių dalykų, rašo:

"Aš taipogi dar nesu užbaigęs
inžinierijos mokslų ir dar tebe-
vargstu. Vasaros laikų uždar-
biauju, o žiemos metu studijuo-
ju. Galimas dalykas, kad šiais 41
metais teks užbaigti mokslą ir
tada kurti šeimyninį gyvenimą.
Dabar darbo yra labai daug ir
žmogus tik dirbti. Gyvenimas
pas mus tuo tarpu ramus. Gyve-
name po naują vėliava kaip ir
gyvenė. Nauja valdžia, nauja
tvarka, bet gyvenimas daug gy-
venimo pasidarė. Didesnis visu-
menės darbu užsimojimas. Pini-
gali įvesti jau yra rubliai ir čer-
voncai (červonas — 10 rublių),
bet eina dar ir litai. Tarnautojai
ir darbininkai daugiau uždirba.
Pragyvenimo lygis brangesnis,
bet tuo tarpu visko yra, pagal
kortelę, kaip kituose kraštuose
kad yra, tai pas mus dar to nėra.
Valgyk kiek nori, apsiėmė
kiek nori, t. y. pagal uždarbį.
Kaip bus toliau tai nežinau, bet
tuo tarpu gerai gyventi mūsų
šalyj.

"Žemė, miškai ir žemės gel-
mijai turtai yra valdžios — liau-
dies turtai ir žemės pavieniai ne-
begali savo nuožirna nei parduoti,
nei perleisti kitiems, tai tik šita
tvarka dar nepirasta mūsų
yra. Manau, kad greitai apsi-
prasime ir bus dar geriau, nes
tarp žmonių ginčų nebuv tiek
daug, kaip anksčiau. Na, ir vis-
kas kas pas mus yra naujo. Gy-
vename to pačioj vietoj su tais
pačiais šeimnininkais. Mano šei-
mininkai gal greičiausiai repatri-
juos į Vokietiją, tai tuomet gal
teks persikelti į kita kambarį."

Sis laiškas rašytas sausio 5 d.
1941 m.

Draugas P. Peskarskis iš
Delhi, Ont., gavo laišką nuo
savo brolio A. Peskarskio iš Rai-
šijų vienk. Rokiškio apskrities.
Laiškas trumpas, bet gan įdo-
mus. Jame rašo:

"Dabar pas mus eina balsavi-
mas į Aukščiausiąją Tarybą, tai
šiandien buvom balsuoti su žmo-
na, o kitim mūsų namiškiam
tai balsavimo dėžė atvežė namo,
nes jie jau per seni nuvažiuoti
į miestą. Kaip jau žinau, pas mus
kita tvarka ir smetoniškas reži-
mas žlugęs. Dabar mes esame
garantuoti nuo visokių priesių,
nieks nebeskelbs mums jokių už-
limatumų, nes turime pleningą
Lietuvą."

"Tiesa, užėjom į pašta ir ra-
dom laikraščių nuo tavęs, už tai
tariu ačiū." (Jam yra išrašytas
ir siuntinėjamas Liaudies Bal-
sas. — L. B. Red.)

Laiškas rašytas sausio 13 d.
1941 m.

Torontiečiai J. O. Vilkeliai ga-

vo nuo savo gimnazių S. J. Mi-
kalauskų iš Malsijų, k. džiūki-
jos, kuriame suteikia daug nau-
jienų apie jų pažįstamus Lietu-
voje, tai yra, kad pasistatė nau-
jus namus ir jį juos jau perėjo
gyventi. Apart kitko užsienio ir
apie dabartinę padėtį Lietuvoje
ir rašo:

"Didžiausia pas mus naujiena,
tai kad visiems storapilviams,
prieš kuriuos mes vargšai turė-
jom be kepurų vaikščioti, apkar-
pėm skvernus, išdalinom dvarus,
tai ir man priteko iš Rudaminos
dvaro 1½ ha žemės. Taigi dabar
dirbsim žemę tie, kurie ją my-
lim, o ne tie, kurie sau krovėsi
kapitalus, o mus nagaikom pla-
kė. Sulaukėm ir mes tos saulės,
kuri prašvito į vargdienių lan-
gą."

Laiškas rašytas gruodžio 9 d.

Škotijos Lietuvių Katalikų Vadai Nori Atstatyti Seną Režimą

GLASGOW, Škotija. — Kaip
kitais metais, taip ir šiemet Š-
kotijos Katalikų Akcijos vadai su-
rengė 16 vasario paminėjimą.
Be to, ta proga katalikų vadai
įsteigė komitetą, kurio tikslas
rinkti aukas dėl atstatymo ne-
senios Lietuvos vyriausybės.

Kalbant apie aukas, reikia
pažymėti, kad mums yra žinoma,
jog smetonininkų batai ir kel-
nos jau plyšta ir jie mato, kad
reikia naujas pirktis. Už tai jie
ieško pasulyje neišmančiųjų, ku-
rie jiems suaukotų ant kelnių ir
batų.

Kas liečia Škotijos lietuvius,
tai tokių neišmanėlių, kad ir ne-
daug, tačiau yra. Tą patį vakarą
sumetė 29 šilgus. Be to, visa
gilti mitinge dalyvavusių įsirašė
į narius.

Nariai sulys išgalės mokes
nuo vieno peno iki šilingo į mė-
nesį. O kas mokes visų svar-
tes bus priimtas ir paberbtas.

Škotijos lietuvių katalikų va-
dai iš kailio neriasi dėl tarybinės
Lietuvos naujos tvarkos. Žodžių
ne per spaudą skelbia įvairių iš-
galvotų, netiesioginių šmeižtų.
Jie sako, būk bolsievikų Lietuvoj
gyvenimas darosi vis blogesnis.
Žmonės neturi nei namų, nei
draabužių. Kaž kur dingio tie na-
mai? Girdi, dabar gyvenimas
daug blogesnis, negu buvo prie
Smetonos.

Atrodo, kad jie tas žinias gau-
na iš Berlyno, per amerikiečių
spaudą, ar kokiais kitais keliais,
nes jų "faktai" labai sutinka su
kitų kraštų naujosios Lietuvos
priesių "faktais," tik su vietiniais
pagražinimais.

Bet jiems gaila ne Lietuvos
žmonių, o lietuviškos vėliavos,
kurį pakeitęs nauja, sovietinė
vėliava, raudona vėliava, su kū-
ju ir piatuvu ir viršų užrašo:
Lietuvos T. S. R.

Darbo žmonės, tačiau, jų
verkšmų nepaiso. Jie džiaugiasi,
kad Lietuvoj dabar valdys pa-
tys darbo žmonės.

Z. N.

ZIEMA, MATYDAMA, kad pavasaris grumoja jai nejuokais, raskutinėmis savo dienomis labai sumiso. Kadangi sniego jau nebeturėjo tiek, kad užkloti storai visą žemę, tai pasiūkė talkon vėją, kuris suvertė sniegą ant kelio ir sugrūdė jį kaimais ir miesteliais. Štai pora scenų, parodančių žiemušis darbus. Kairėje: automobilis užpustytas ant kelio netoli Šelburne miestelio. Dešinėje: vaikautis ant automobilio viršaus laukia pagalbos. Tėvų matomai paleido ieškoti kokių nors priemonių išsibėgėjimui. Nekuriems automobiliams teko išbūti ant kelio visas tris dienas. Nežinrnt no, žiema priversta pasiduoti. Pavasario saulutė pradėjo kaitinti vir karščiau.

Kinijos Išdavikai ir Amerikos Kapitalistai Gali Pradžudyti

Per keletą pastarųjų mėn Kinijoje pasireiškė visa eilė lingų reikiinių, kurie gali pradžudyti.

Japonijos imperialistai, dami, kad ginklu Kinijos dies nenugalės, pradėjo nija, kad suskaldyti liaudies vienybę ir iš pradujin karą. Jie, per prkus Kinijos generolus nius karininkus bei pšprovokavo užpuolim vorto žuoto armijos čios iš revoliucini Tas užpuolimas įvyk dienomis. Simtas

visuotinė kampanija visus simpatikus. Ant žol už gerklės visus prieš Jamusistatūsius kinus. Šis visą įvykdžius, girai, ja pasitraukty iš centralinės pietinės Kinijos ir padaryt ka su Ciangkaišeko valdžia. nija, žinoma, pasilikty Japojos imperialistų globoj, kaip ad šiandien yra visa eilė Euroos valstybių Hitlerio globoj. Sitokia politika, atrodo, Kinioj gana plačiai varoma. Net generolo Ciangkaišeko kontroliuojama spauda apie tai plačiai rašo. Šią politiką garsina leidžiamis atsišaukimais. Išrodo, kad Ciangkaišekas eina Francijos liaudies išdaviko Peltain pėdomis.

Tokia ciangkaišekininkų politika išsukė priešingą judėjimą. Kinijos liaudis ir komunistai šaukia, kad pilietinis ciangkaišekininkų karas pradžudys Kiniją. Jie nurodo, kad liaudies frontą Kinioj ardo projaponiška Wangčingvei šaika (Wangčingvei dabar vadovauja japonais užimtos Kinijos dalies valdžiai, pačių japonų sudaryta).

Kad Kinijos kareiviai nenori kariauti prieš geriausius kovotojus prieš isiveržėlius, matyti ir iš to, kad 100,000 Ciangkaišeko kareivių turėjo kariauti 10 dienų, kol nugalėjo kelius tūkstančius Ketvirtuo ruožto armijos kareivių. Raudonarmiečiai ganė galingsi. Aštunto ruožto armija turi 400,000, o naujai perorganizuota Ketvirtuo ruožto armija turi 100,000.

Kinijos komunistai įteikė Ciangkaišeko vyriausybei sekančius reikalavimus: Sulaukty provokatorišką veikimą prieš raudonarmiečius ir jų simpatikus. Panaikinti reikalavimą likviduoti Ketvirtuo ruožto armija. Paleisti jos komandierius, kuris buvo sumtas laike užpuolimo. Nubauti Ciangkaišeko karo ministerį ir kitus, vadovavusius užpuolimui ant Ketvirtuo ruožto armijos.

Paliuosuoti politinius kalinius. Panaikinti Kuomintangto partijos diktatūrą ir sudaryti valdžią demokratiniais pagrindais. Suminti japoniškus šnipus ir nubauti juos. Iš visko galima spėti, kad liaudies frontas Kinioj jau suardytas. O iš to turės naudą tikrai japonai.

Jeigu Kinioj išsivystys pilietinis karas, tai japonai turės laisvas rankas prieš Angliją ir Ameriką. Kinioj, atrodo, pasikartos ta pati "demokratų" klaidė, kurią jos padarė Ispanioj, remdamos Franką. Amerikos ir Anglijos reaktionieriai, kurstydami Kinioj pilietinį karą, stiprina japonus, kurie galanda dantis ir rengiasi įkasti Anglijai ir Amerikai. Politikas

KINIOJ IRGI ne tik vyrai gina savo šalį, bet ir moterys. Vyrai kovoja frontė, o moterys atlieka sargybos darbus namie. Visa nelaimė tame, kad jų vadai nelitinkti. Vietoj to, kad visomis jėgomis smogti isiveržėliams, jie vysto naminį karą — karą prieš tuos, kurie pasirodė geriausiais kovotojais prieš isiveržėlius.

KANADOS GYVENTOJU SVEIKATOS PADĖTIS

Rašo Hon. George Headley

Mes esame karė. Ant kiek mes kompetetiški iš sveikatos taškaregio atlikim savo kaip tautos pareigų šiame pasauliniame susikirtime?

Pavyzdžiui, mes vidutiniškai kasmet netenka 6,513 kanadičių tikrai nuo džiovos. Imant provincijomis, mirčių norma tiesiog stebėtina. 1937 metais Kvebeko provincijoje iš 100,000 džiova mirė 88 asmenys, o Saskatchewano provincijoje tuo metu tik 31. Jeigu ir kitose provincijose būtų mirimų norma tokia, kaip Saskatchewano provincijoje, tai kasmet mes turėtume mažiau mirčių nuo džiovos ant 3,325.

Pneumonija kasmet atima iš mūsų 7,281 kanadietį. 1930-32 metais iš kiekvieno 100,000 visų amžių gyventojų mirė po 88 asmenis. Imant vaikus iki 5 metų amžiaus, iš kiekvieno 100,000 mirė po 280. Keturiolika nušimčių mirčių nuo pneumonijos įvyksta pirmasis penkiasis gyvenimo metais. Bet gi mes turime gan gerą serumą kovai prieš šią žudiką. Suvenytose Valstijose buvo prirodyta, kad kur be

serumo mirė 30 nušimčių, tai serumo pagalba mirimų skaičius buvo sumažintas iki 13 nušimčių. Karštilgė civilizuoatam pasaulį akaatoma pažeminimu; bet mes turėjome 47 epidemijas tarp 1912 ir 1937 metu. Vyriausiais šudikais kanadičių pirmais dvijsiais gyvenimo metais yra viduriavimas ir žarnų ligos. Šios ligos kasmet atima iš mūsų vidutiniškai po 3,134 vaikus. 1937 metais provincijomis tokių mirčių skaičius buvo labai įvairus. British Columbijoj iš 100,000 mirė 76, o tuo tarpu New Brunswicke jau 94,5. Pasiryškite, kad minėtos ligos daugiau puola ir užmūsa arba pažeidžia jaunus. Aš tą paabrėžiu todėl, kad tas susilpnina likusiųjų pajėgą priešintis ligoms vėliau gyvenime. Žmonės priklauso nuo viešųjų sveikatos departamentų kaip pirmųjų apsigynimo linijų. Kad šie skirtumai mirčių normoj Kanadoj egzistuoja daug stebėtis netenka, kuomet mes pažvelgiam į palyginamai menką patarnaviną sąriškę su mūsų reikalais.

SUSIPAŽINKIME SU KANADOS ISTORIJA

(Tęsa)

Vakarų Jūros Ieškotojai

Veik visų pirmųjų Kanados gyventojų, atvykusių iš Europos, o paskui jau čia gimusių ir augusių, troškimas buvo prasiūsti iki Vakarų Jūros, tai yra iki Ramiojo Vandenyso. Šios rūšies žmonių tarpe nemažai atsirėmėjo ir Sieur de la Verendrye ir jo sūnūs.

Verendrye buvo gimęs Kanadoj, Trijų Upių kolonijoje. Jo tėvas buvo Trijų Upių kolonijos gubernatorius. Istorija sako, kad jis gimė 1685 metais. Užaugęs jis įstojo į Francijos armiją ir tarnavo kaip Kanadoj, taip ir Francioj. Per mūšius Malplaquette, Flandrijoje, 1709 metais, reikia stumtis į vakarus pamažu, steigiant prekybos postus, kad kelionė apsimokėtų. Pirkiniai sutiko jo žygi finansuoti.

Kareivystės dienoms užibaigęs, jis griebė už prekybos kailiukas. Sąrišy su tuo jis pradėjo ieškoti naujų prekybos postų. Ir 1728 metais jis jau įsteigė prekybos postą Nipigane, prie

Pavyzdžiui, kaimų žmonės neturi užtikinami pilno laiko sveikatos vienųjų patarnavimų; taipgi tik keli mėsai stovi arti minimumo buždeto po \$1.00 asmeniui, sumos, kurį būtinai reikalinga, jeigu norima, kad sveikatos departamentas veikty su vidutiniu paseknimumu.

Mums reikia dar 8,657 lovų dėl silpnapročių gydymo. Esantios tos rūšies ligoninės per daug prikimtos, dėl ko negalima paseknimai gydyti; tuomet būtų po 30 lovų dėl psichinių ligonių iš kiekvieno 100,000 gyventojų. Ar galime būti pasitenkinę 40,000 tos rūšies ligonių, nekaltant apie tuos, kurie laukia? Taip gi, kad 25 nušimčių visų ligonių lovų, — ne vien proto, — yra užimta arti pakvaišimo esančiais ligoniais? Pakvaišimas puola mūsų jaunimą. Tas rodo, kad tyrinėjimo ir apsaugojimo įstaigos yra per silpnos apgalvėjimui šios problemos. Faktas, kad didesnis skaičius mūsų jaunų žmonių atsidurs psichiatrinėse ligoninėse, negu universitetuose, turėtų priversti mus pagalvoti.

Natūrali gimimų prašokimo virš mirčių norma nuo 17.8 ant kiekvieno 100 gyventojų 1921 metais nupulė iki 11.0 1938 metais. Todel eikime prie pat mūsų tautos gyvenimo šaltinio ir pažiūrėkime, kur eikvojimasis įvyksta. Laikė preito dešimtmečio, tai yra nuo 1929 iki 1939 metu, mūsų šalies vaikų mirtinumas buvo 76 iš kiekvieno 1,000 gyvų gimimų. Imant provincijomis, pasirodo, kad ne kiekvieno provincijoje vienoda proga gyventi — 1937 metais, pavyzdžiui, New Brunswicke iš kiekvieno 1,000 (Nukelta ant 6 pusl.)

Superior ežero. Čia iš indijonų jis sužinojo apie didelę upę, plaukiančią į vakarus. Senas indijonas vardu Očagė išbraižė jam žemėlapi ant beržo žievės, parodantį upes, tekančias į Vakarų Jūrą, tuomet laikytą siauru vandens ruožu, skiriančiu Aziją nuo Amerikos. Jis labai apsidžiaugė, kad bus galima surasti kelią linkui Ramiojo vandenyso.

1730 metais jis sugrįžo į Kvebeką ir įtikino Naujosios Francijos gubernatorių Marquis de Beauharnois ir vadovaujančius pirklius, kad jis tikrai gali atrasti Vakarus. Ir jis juos įtikino. Mat jis turėjo planą. Planą, kuris atrodė pelningu. Jis sakė, kad reikia stumtis į vakarus pamažu, steigiant prekybos postus, kad kelionė apsimokėtų. Pirkiniai sutiko jo žygi finansuoti.

Zingims po žinginio jis traukė į vakarus, nugalėdamas visus sunkumus. Tuojus jis pasiekė Rainy ežerą ir pasistatė fortą prie jo. Paskui pasistatė fortą prie Woods ežero, o vėliau prie Winnipeg ežero, prie Red upės žiočių.

Čia jo ekspedicija ištiko nelaimę. Indijonai nužudė vyriausį jo sūnų ir keletą kitų vyrų. Kiek vėliau mirė jo giminaitis nuo neįprastų sąlygų. Nežiūrint to, jis stūmėsi pirmyn ir pirmyn. 1738 metais jis įsteigė Rouge fortą, visai arti tos vietos, kur dabar stovi Winnipegas. Iš čia jis patraukė toliau į vakarus. Tuo vietoj, kur dabar stovi Portage la Prairie, jis pasistatė La Reine fortą. Iš čia jis nueistūmė iki Saskatchewan upės, o iš čia paauko į pietvakarius linkui Misouri, kur jis susitiko su Mandanų giminėis indijonais.

Čia jis pasijuto pavargusiu ir pasenusiu. Už tai vadovėję pavadė sūnam. 1742 metais jis pasiekė Chevalier kartų su jauniausiojo sūnum Louis ir dviem vyrais pasimūtė į vakarus nuo Mandanų kaimų ir įsakė ieškoti Vakarų Jūros.

Iš La Reine forto jie išvyko 1742 metais ir apie naujus 1743 metus jie pasiekė Zibončius Kalnus. Ar tai Rocky kalnai buvo, ar tik aukštos prie ty kalnų, šiandien nežinoma. Kaip ten nebuvo, tačiau yra manoma, kad jie buvo pirmais baltais žmonėmis, kurie pasiekė tą apylinkę.

Toliau jie nebegalėjo stumtis. Nedraugiai indijonai jų kelionę darė visi negalima. Už tai jie apsisukė pasielėjo į namus. Namuose rado savo tėvą labai susirgintu. Jis manė, kad jie jau dirgė. Reikia įsivaizduoti, kad tėvis buvo didelis džiugašmas, kada jis išvydo savo sūnus.

Septynių Metų Karas

1755 metais šiaurinėj Amerikoj prasidėjo anglų ir franciuzų susikirtimas, kuris užsitęgė septynius metus ir buvo praminat

Septynių Metų karu. Per tą laiką įvyko didelių ir mažesnių mūšių tarp anglų ir franciuzų jėgų.

Per tą laiką francūzams vadovavo iš Francijos atsistūstas Marquis of Montcalm. Nors anglų buvo daug daugiau, tačiau francūzai, Montcalm vadovybėje, daug kartų anglus nugalėjo. 1756 metais francūzai labai nušėmė anglus Oswego apylinkėj ir užėmė patį anglų fortą, ant Ontarijos ežero kranto. 1757 metais jo komandoj francūzai užėmė William Henry fortą, kuris anai ly buvo pastatytas prieš pora metų, prie George ežero. O 1758 metais francūzai atrėmė anglus, padarydami jiems daug nuostolių, kuomet anglai norėjo paimti Ticonderoga fortą prie Samplen ežero. Bet po to anglai pradėjo apgaltinti francūzus. Liepos baigoj anglai užėmė Louisbourg fortą, kurį francūzai buvo pasistatę ant Cape Breton, prie įplaukimo į Svento Lauryno įlanką. Už mėnesio laiko anglai perplaukė Ontarijos ežerą ir užėmė Frontenako fortą. Frontenako fortas buvo tuo vietoj, kur dabar stovi Kingstons. Metų gale francūzai prakišo Duquesne forta, kurs buvo toj vietoj, kur dabar Pittsburghas.

Sunkiausias laikas Montcalmui ir francūzams buvo 1759 metais. Apie galį birželio, 1759 metais, britų laivynas atplaukė į Kvebeko baseiną ir išlėkė kariuomenę ant Levis kranto. Šiai armijai vadovavo generolas James Wolfe. Montcalmas su savo vyrais gynė Kvebeką labai didvyriškai. Per du mėnesius anglai negalėjo puzdinti pirmyn. O kada užėjo rugdu, atrodė, kad francūzai tikrai atstakys. Bet šiuo metu įaukio Vaudreuil, kurs nenorėjo pildyti Montcalmo įsakymų. To rezultate, Wolfe armija prisitarti prie Abrahamo lygumos, į vakarus nuo Kvebeko. Vieną rytą, rugėjo 13, 1759 metais, Montcalm nuo Kvebeko sienų pamatė anglų linijas.

Dideliam susikirtime Montcalm buvo mirtinai sužeistas. Atneštas į Kvebeką neilgą mirė. Nugirdes, kad jis neilgai gyvens, jis pareiškė: "Tai dar geriau. Neteks matyti Kvebeko pasidavimo." Sekantį rytą jis mirė. Su juo neteko savo sielos ir franciuzų apsigynimas. Už kelių dienų Kvebekas pasidavė britų armijai. Metais vėliau pasidavė anglams Francijos armija ir Montreale. Taip tai ir užibaigė Naujųjų Metų Karą. Septynių metų karas už Kanados kontrolę buvo laimėtas anglų.

Nuo šios vietos teks kalbėti apie naujus Kanados šeiminius — anglus, nugalėjusius francūzus. Bet neįsivaizduokite, kad anglų istorija prasideda nuo to laiko, kada jie nugalėjo Naujųjų Metų Karą.

Tuo metu, kada francūzai traukė į Kanadą ir čia stūmėsi vis gilyn ir gilyn, emigravo į Kanadą ir anglai ir taip pat stūmėsi gilyn ir gilyn į Kanados širdį, tik kitu keliu. Apie tą ir bus pasakojama sekančiuose numeruose. Taip, kad nuo dabar bus kaip ir antra Kanados istorijos dalis. (Bus daugiau)

KANADOS KARIUOMENĖ PRIRENGIAMA KOVAI visokiose apylinkėse. Iš Suomijos baltgvardiečių ir Sovietų Sąjungos raudonarmiečių patirta, kad patičios labai didelė pagalba žiemos metu.

Pranešimai

Winnipeg, Man.

Susirinkimas

Vienas ir visoms Winnipeg ir apylinkėse lietuviams pranešu, kad Šūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 7-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks balandžio 13 d., 2 val. po pietų, lietuvių Klube, po adresu: 240 Manitoba Ave.

Kviečiame ir visas atsilankyti, nes bus svarbių reikalų. Matote, Šūnų ir Dukterų K. L. S. P. D. 7-ta kuopa daktarą renkama ir sutarti daro tai ant vienu metu laiko. Taigi, dabar, kaip tik baigiasi metai. Todel reikia apkalbėti ir apie ateitį, nei mes visi gerai žinome, kad daktaras mums labai reikalingas.

K. M. Buzienė
7-tos Kp. Korespondentė

Montreal, Que.

Kviečiame į Vakariene Ateinantį šeštadienį, kovo (March) 29 d., poitsančalię salę, 01234 Charlevoix St., M. L. S. ir D.P.D. orkestras su LLD vietine kuopa ruošia vakariene. Vakariene ruošėjai, kuriuos sudaro ašdiediai-tės, muzikantai-tės ir jaunųjų muzikantų globėjai, rūpestingai ruošiasi, kad visi atsilankiusieji būtų draugiški ir pasivaikšči ir sujudinti.

Pradžią 8.30 val. vak.
Ligi draugiško pasimatymo vakarienei.

Rengėjai

Didžiausias Koncertas
Lietuviai, rusai, ukrainai ir lenkai stovėjai, priklausančios 242 skryniaus, rengia koncertą, kuris bus gal visais įdomiausių, kokį mažai būna. Jis bus įdomus ne vien todėl, kad jį rengia keturi tautų stovėjai, bet ir todėl, kad programoj dalyvaus daugybė kaip keturi tautų menininkų, kaip tai, lietuvių, rusų, ukrainiečių, angų. Viso programoje bus virš šimto asmenų, instrumentais. Bus dainininkai ir t.t. Vieni iš jų prieraus meno talentais su tikrai bus ko kalbėti ir žiūrėti.

Tel. WA. 6370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS
Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby.

Laidotuvės net \$53.00 pigumo

453-457 QUEEN ST. W. TORONTO

DIDELĖ RETENYBĖ TORONTE!

BANGOS CHORAS

Šeštadienį, Kovo (March) 29 d.

LABOR LYCEUM SALĖJE

346 Spadina Ave.

Perstatys tragiką

OPERETĖ

"Kerštinga Meilė"

Po operetės bus

ŠOKIAI

giedinant smagiai muzika

Pradžią 7.30 val. re

ĮZANGA: Iš kalno ; prie durų 35 centai

RENGEJAI

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

RENKAMAS

Koncertas atsisbus kovo mėnesio 30 diena, 2 valanda po pietų, M.R.T. 1704 St. Denis St. (arti Ontario St.). Įzanga 50 centų. Vaikams 20 centų.

Nesivėnokite, nes gali pritrūkti kėdžių, kurių to salėje yra tik 800.

242 Sk. Komitetas

Delhi, Ontario

Susirinkimas

Šūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 6-tos kuopos mėnesinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 6 diena, 2 valanda po pietų, draugų Tunyų viesbutyje, Delhi, Ont.

Visus narius kvieči atsilankyti punktualiai. Norintieji atėti ir draugiją taipgi kviečiami atėti ant susirinkimo.

A. Galdikas
Kuopos sekretorius
R.R. 1, La Salette, Ont.

Padėkos žodis

FORT WHITE, Man. — Brangūs draugai ir draugės winniepiečiai ir s. bonifaciečiai. Man parvykus iš ligoninės pas savo šeimą į Fort White, Man., norisi tirti keletą žodžių jums, dėkojant už jūsų prielankumą. Mano sveikata dar nežūtektai nusi stipri, kad galėčiau dirbti ar nors vaikščioti, bet jaučiu, kad kiekviena diena einu stipryni. Aš ir mano vyras nerandame tokių žodžių, kuriais būtų galima išreikšti mūsų dėkingumą jums. Jeigu ne jūsų visų pagalba, būčiau gal jau atsivieškinęs su šiuo pasauliu. Labai ačiū jums, brangiausi draugai, kurie davėte man savo kraujo, tai yra draugams Dudėm, Urbanui ir Klausinui. Jūs išgelbėjote mane nuo mirties. Aš nežinau kaip jums atsideikti.

Taip pat labai ačiū visiems, kurie mane lankėte. Nebuvo nei vienos dienos, kad būčiau neturėjęs lankytojų. Draugai ir draugės lankė mane būriaus. Taipgi labai ačiū draugams už dovanėles, prislaistą į ligoninę, už taip gražią gėlę, kuri mane taip galvino savo maloniais žiedais. Dar kartą aš ir mano vyras aščiavoje visiems ir visoms draugams ir draugėms.

Daubarėnė

VIENOS LONDONO ligoninės personalas demonstruoja, kaip Anglijos ligonių aptarnautojai prisirengę sutikimui dujų atakos.

BOLESLOVAS NIEMCHYK

SAŽINĖS APYSKAITA

Vaidzas Iš Buvusios Lenkijos Gyvenimo

(Tąsa)

Sapientai ant! Atrodė, daug tiesios yra tuose manytose, kad Pilsudskis buvo sifilitikas pro-daug kelios aplinkybės. Pirmą, pats Pilsudskis bobikiu plepumu prisipažino, kad apie 1928 metus daktarai tyrė jo akies dugną. Tai tipingas trečiosios stadijos sifilio pasireiškimo tyrimas, kurie pradeda veikti matymo nervus. Antra, daug būdingų "didžiojo maršalo" būdo savybių — žinoma jo megalomanija, nuolatinis jo persekiojimų manija (nuolatiniai skundai ir verkėlinimai priešais ir neužaugimas; Belvederio daržė žandaro nušovimas), laukinis, be atsakomybės dainas jo išsiūkimas, kur dvasinė jo menkystė šjo lygiagrečiai su "pasituisiu rizikavimu", "nešvankių žodžių vartojimas" (tik kapra-lo — koprolarija). Tai patirtos progresinio paralyžiaus žymės. Toliau — perankystys Pilsudskio sugrybėjimas. Pasukinties jo fotografijos pateikia vaizdą, kur sifilinis tinka tik ligoninėm ir prie-glaudom, o ne valstybėl valdyti. Juk Pilsudskis nebuvo toks senas. Jeigu tai tiesa, tai buvo vienas veiksnių vienos "pilsudskinės paslaugų stovyklos" slėpimas. Po mirties jo asmeniškojo daktaro Voyčinskio persekiojimas ir vė-liau kalėjimas uždarymas "už kažin kokią išdavystę." Tatai šį tai pasako.

Apkritai, kol Pilsudskis gyveno, buvo tik rūkas krašte, beviltiškumas, panirus grotėskinis valdydas — viena pamišėlių ligoninė.

Kaip rūpinosi Pilsudskis kariuomenės reikalais? Kariuomenė jį iškėlė į padanges ir jį į palaikė. Kariuomenės reikalų nepriėjo niekam kontroliuoti ir pakritikuoti. Kai vyriausybės rūmų vyriausybės kontrolės valdininkai laikas nuo laiko pradėdavo išlekti milijonius trūkumus ir defraudacijas kariuomenėje, maršalas eidėm jai teise kontroliuoti kariuomenės reikalus. Kas už pilngius nupirkta, kur išleista — civiliams nevalia žinoti. Del to kariuomenėje buvo dažnos defraudacijos ir išiejuvojimai. Kariuomenės ardy Pilsudskis pasirikė bendradarbius įvairias mokyklytas, visur atsižvelgdamas ir personalinius reikalus ir personalinius būdėtus. Visą pirmą, Pilsudskis už pagalbą per maistą kariuomenės atsiųdino didėfimis algomis, del to karo būdėtas nepaprastai išaugo, pagaliau karo reikalams buvo skiriamu du trečdaliai būdėto. Bet tai buvo kompscunpinis būdėtas. Ponas kapitonas ar majoras — didėdėimtis dviejų metų jaunuo-lis — turėjo didėpę algą, negu universiteto profesorius, tikrosios tarnybos seržantas buvo geriau laikomas, negu pilnų kvalifikacijų gimnazijos mokytojas. Bet tai nepakėlė kariuomenės ly-

gio. Iš to, kad ponai karininkai kabalauose diena dienon galėjo degtinę sūrbti, kariuomenė ne-daug laimėjo. Kai reikėjo būdėtas pristvėti prė pusiausvyros, buvo apkarpyta visiems valdininkams algos, tik ponams karininkams, maršalui reikalau-jant, buvo paliktos nepaliktos.

Kitas Pilsudskio rūpestis — tai kariuomenės apvalymas nuo elementu, kurie jam atrodė ne-išistikimi. Kiek žymių ir gabių karininkų turėjo atsivieškinti su karo tarnyba — sunku suskaičiuoti. Kai pritrūko kariuomenės tarnyba, pulkininkai ir generalai buvo pradėti skirti į administracines tarnybas — iš jų padaryti valandos bankų ir imonių direktoriai, ministrai ir departamentų vedėjai. Paprastai toks pasituisiausias toliau imdavo karininko algą ir tą algą, kuri priklausė jam naujas pareigas einant: bu-vo iš ko gyventi ir naudotis. Jeigu kuris nusinodėjo alkoholiu ir persikėlė pas Abraomą, buvo rašoma, kad "mirė tėvynei tar-naudamas." Kariuomenėje vieš-patavo donosos. Niekas nebuvo tikras del rytojaus dienos, karininkai mokėsi mašinėlė rašyti, buhalterijos, kad pavartytas galė-tų turėti duoną. Kariniai reika-lai užmiršti. Visi pat buvo iš-aukėti, kaip reikalavo "didysis maršalas".

Pasakojo man senukas kuni-gas, atbėgęs iš Malopoloskos, kas darėsi klebonijoje, kur sustojo per karą mūsų kariuomenė ir ki-tą naktį vokiečių — abi kariuomenės tik po nakčiai, nes rytojaus meta turėjo bėgti, o vokiečiai mūsaiškams ant kaulų lipi. Vokiečiai pavargę kuklios vakariene ir visą naktį prarymojo ant žemėlapių, lenkai tuo tarpu visą naktį gėrė, šūkavo, dainavo, atsuagė ir spygavo gaidžiukų bal-tais reikalais, tik ne kariuomenės. Aviacija, valdant gen. Raiskui, buvo negausi, skandalinga, visiškai neparus. Galima pastebėti, kad "vyriausius vadas" ne-karto neservuotė lėktuvu, tur būt, iš baimės. Servuotiesiems dalims Pilsudskis nepirėdavot. Tvirti-ko, kad jis su tankais kariuomenės reiteliais. Tai buvo mūsų "vyriausius vadas." Del motoracijos niekas nesjudino. Tiesa, mūsaiškiai "galfiniai" buvo motorizuoti, ir tai puikiai valstybės sąskaiton. Prez. Moeciškis turėjo per 25 automobilius (prez. Hinden-burgui pakako dviejų), maršalas — 5 (žinoma, buvo kuklus), visi kiti sau trgi nesigalėjo. Tik po Pilsudskio mirties bent kiek pradėta rūpintis, kad tatai būtų pa-šalinta. Vokiečiai važiuo sunkvežimiais, o mūsaiškiai kaimiečių vežimėliais medinėmis asimis, kuriuos tempė stimpantis kuni-gas. Mačian, taip išmaršavo iš Vilniaus 5 pulkas. Ketvirtą karo dieną jau Vilniuje rinkti seni drabužiai aprėšalams. Šit kaip

buvo prirengta mūsų kariuome-nė karui! Maršalas savo pasiekė: tankus atakavo reiteliais, kaip Abisinijoje. Rezultatai žinomi.

Svietimo reikalai buvo pavest bebenziams žmonėms, be kvalifikacija. Viršinėms kišta politi-kuojantai chuliganerija. Buvo kuratorijos, kurios priešaky sto-vojo pradžios mokytojai (Vilniuje Selongovakis, Godeckis) ir re-tas kuris vidurinių mokyklų vi-torios turėjo aukštą išsilavinimą. To tik iš mokytojų buvo rei-kaujama. "Aukštesios tarny-bos jau užimtos, o žemesios aloms reikalingos kvalifikacijos" — taip pas mus juokautu. Gar-šėja mokyklų reforma vykė, niekoms, ignorancijos ir delaten-tinumo sklėdėjas, legjonininkai broliai Jendžejevičiai, manėda-nyi, kad juo kvailėm mokiniams bus, juo daugiau bus "maršalo ideologijos" garbintojų.

Universitetas atimta autono-mija, profesoriai skirti politini-sametimais. Kai reikėjo, ne-sidrovėjo pašalinti iš katedrų žymiausius mokslininkus (prof. Kotas), o jų vietoin kiko me-kystes, netoli leikant. p. Vytautas Stanevičius arba paskutinys iš mūsų Vilniaus universiteto rektorius p. Frenkretzas, iš kuro mokslingumo juokiasi — ir visai teisingai — pirmųjų metų studentai. Bet p. Erenkretzas turėjo ne bent kokius "nuopelnus": pirmą, pardavė savo "pa-žangiausius", "socialistinius" pa-žiūras ir pradėjo garbinti "mar-šalą"; kad vienas Jendžejevičių paviliojo jo žmoną. Apgaunt vyrui reikia kai kas duoti, juo labiau, kai tai buvo didelis jam smūgis, kuris su žmona drauge turėjo 14 tarnybų, gerai apmo-kam; dabar vargšas turėjo pa-sitenkinti autuomomis ar septi-nomis. Už tai p. Jendžejevičius, tuometinis švietimo ministeris, paskyrė ponį ex-Erenkretziene, o dabar ponis Jendžejevi-čio ordinarijus Varšuvos univer-siteto profesorium ir vyriausiu-kaž kokio muziejaus kustuoti. Ir dar kaž kur: buvo, kaip matyti, pingnata toji karvutė pon-ia Cecilia primo voto Erenkreu-ziene, o sekundo — Jendžejevi-čienė, verta buvo pavilioti nuo vyro. Tokių vesti — porą tikė-tančių žodžių per mėnesį tikri-ningu. Vyriaus tas vėliau dar mi-nisterio pensija, turėjo iki gy-vo galvos emeritūra, neskaitant kitų pajamų užsienietiška valuta. Turėjo žmonelini mūsų Lenkio-je iš ko įsirengti, net seilė žliau-kių... Ir paskui garbinti sau "maršalą"...

(Bus daugiau)

Jaunimo Choras

Puikiai Gyuoja

MONTREAL — Lengva iš-tarti žodžius "Jaunimo Choras", bet tolimesnieji mūsų draugai nežino, kad montrealiečiai, kaip jauni, taip ir seni, yra susilavėję Jaunimo choru.

Jaunimo choras daugiausiai susideda iš žydinių jaunuolių. O jų dainos ir dainelės, kai skamba ant estrados, ir senus sugra-žina į tik praėjusius gyvenimo laikus. Visados Jaunimo choras yra palydimas nuo scenos su il-giausiais ir audringiausiais ap-olimentais.

Aną šeštadienį, nežirdint to, kadoras buvo lankas, pūtė žiaurus žiaurus, o žemė, lyg nuotaka, užsidėngusi baltu žiedu, mes susitarę būrelis draugų ir draugų traukėme į mūsų mylimo choro vakariene. Nors kelionėj pusvalinį sušalome, bet atvaži-avę tuojau atsigaivome. Radome apraustas stalias skanias val-gias ir valaisius, o muzikantus traukiant maloniai polkute, kurią ir mes, tik jėgė, drapanas ne-sikratė, su dideliu jurtimui šokome, kol veidai paraudo, kaip nokstanti obuoliai.

Svečių prigūžio pilnutė sa-žė iš "tolimos rytų šalies", Fron-tenako. Prasidėjo vakariene. Pradėjo skambėti juokai, dailūs pasikalbėjimai. Protarpiai su-skamba dainelė, užtraukiama Jaunimo choro, kad palinksimti

svečius. Svečiai svei-ko chora, linkėdam pasisekimo.

Pasibaigus vakarie virko muzikantų sty-kaukai aplink, lyg vainikas. Taip šokant ir turgu-jant vakaras baigėsi tamsiu nakties vėlumu.

Nors grįžtant namooras bu-vo baltas ir audringas, bet mūn širdyse buvo tylu ir giedru.

O dabar negali likti neišreik-škus savo gilaus dėkingumo šio vakarienos iniciatoriems, tai y ra draugams J. Polektonski Sapkauskui, K. Endžejevičiui. K labiausiai turin padėkoti sveič vardu gerom seiminkim, ku-ris patiekė skanius valgius, ta yra draugėm Naurienė, Galie-nei, Urbanovicienei ir Juškevi-čaitėi.

Taip pat Jaunimo choro var-du dėkoju ir muzikantams, ku-rie visados patarnauja chorui, nepaisydami atlyginimo, drau-gams Skirkai, Bulotui, Arštuloi-čiui ir Šuplevičiui.

—Birutė

KANADOS GYVENTOJŲ SVEIKATOS PADĖTIS

(Atkeičia nuo 5 pusl.)
gimimų mirė po 101, o Ontarijo po 55.

Imant miestais taipgi didelėsi nelygumas. Brandon mirė 20, o Three Rivers mieste net 297. Dr. Weir iš British Columbias nurodė, kad tais metais Kanadoj pirmas savo gyvenimo metais mirė "16,875 arba 76 iki 1,000 gyvų gimimų. Prė geru sveikatos patarnavimu norma būtų nebuvo didėpė kaip Naujoji Zelandijos iš 30 mirčių. Taigi, mes netekome 10,000 naujagim-ju per vienus metus visai be-reikalingai."

Pažėrinkime j tai iš tikios pu-šės. Mes netekome 60,000 ge-

Tel. Crescent 4334

DR. DORA GORDON

DANTŲ GYDYTOJA

Kalba Lietuviškai

Valandos: 10—12 val. ryto, 2—6 val. p.p. ir 7—9 val. vak.

5136 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

J. R. ROBILLARD

Generalis Kontraktorius

Tel. York 1429

676 MOFFAT AVENUE

VERDUN, QUE.

Statav naujus, taisyti ir perstatav sulig pageidavimu

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

visokius namus.

šalių mūsų jaunuolių per kas-ius metus, tai yra tarp 1914-1918 metų. Bet per keturius as po perito aurasinėjimo netekome 70,000 vienu metų ulaukusiu kaudėju. Jeigu mes pridėsim prie jų tuos, ku-ris gimė negyvi, ir motinas, mes turėsim arti 103,000 mirčių!

Vidutiniškai penkių metų lai-ko tarpui mes netekome —

vienos motinos kas 8 valan-dės arba po 3 kasdieną;

54 vienu metų nesulaukusiu vaikūčių kasdieną;

34 kasdien gimė negyvi ar mės-ty po pažio dienų.

936 metais, iš 26 vadovaujan-čių krašto pasaulioje, Kanado metų mirimo statista dovėbė 22 vntų. Kasmet žlata sta dovėbė motin, o su tuo subyra ir šiu-vaikus. Dešimtis nuominių vy-vaikus šondančių moterų žlata, o dvidešitį metų daugiau mo-terų neten, sveikatos.

Jeigu mes turėsim sukcent-ruotume tiek energijos į sveika-tos apsaugą, kiek mes esam, su-koncentravę į karo vedimą, tu-greitai pastebėtume, kad mūsų gimimų skaičius dar žymiau pr-šoka mirimų skaičių, ir pradė-tume apsaugoti savo ateitį. Tu-omi mes užgydytume tą žaidimą kurią padarys mūsų jaunime kar-as jau antru kartą šioj karto.

(Paimta iš Canadian Journal of Occupational Therapy)

Tel.: MA. 6832

Dr. A. S. Kasatchenko

Pasitarimo valandos:

12 — 4 ir 6 — 8 val. p.p.

216 St. Catherine St. E.

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL

MONTREAL